

2011

Jak zostać i pozostać przedsiębiorcą

 msp
FORUM EDUKACYJNE

informator dla
nowopowstałych firm

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	1
1.1 O POLSKIEJ AGENCJI ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	1
1.2 CO TO JEST START UP	2
1.3 MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA - DEFINICJA	2
2. NA START – CZYLI JAK ZAŁOŻYĆ I SFINANSOWAĆ ZAŁOŻENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	3
2.1 ZAKŁADANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	3
2.2 POŻYCZKI NA START	4
2.3 FINANSOWANIE ZAŁOŻENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ Z PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI	5
2.4 DOTACJE NA ZAŁOŻENIE FIRMY NA OBSZARZE WIEJSKIM	6
2.5 FINANSOWANIE POWSTAWANIA INNOWACYJNYCH PRZEDSIĘBIORSTW.....	8
2.6 WSPARCIE DLA NOWOPOWSTAŁYCH W RAMACH INKUBATORÓW TECHNOLOGICZNYCH.....	8
2.7 WSPARCIE DLA NOWOPOWSTAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW W RAMACH PRZEDSIĘBIORCZOŚCI AKADEMICKIEJ.....	9
3. WSPARCIE DLA PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ	10
3.1 WSPARCIE BEZPOŚREDNIE	10
3.1.1 WSPARCIE NA PRACE BADAWCZE I ROZWOJOWE - DZIAŁANIE 1.4 PO IG	10
3.1.2 BON NA INNOWACJE.....	11
3.1.3 TWORZENIE SYSTEMU UŁATWIAJĄCEGO INWESTOWANIE W MSP - DZIAŁANIE 3.3.2 PO IG	11
3.1.4 WSPIERANIE POWIĄZAŃ KOOPERACYJNYCH O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM - DZIAŁANIE 5.1 PO IG	12
3.1.5 WSPARCIE NA UZYSKANIE/REALIZACJĘ OCHRONY WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ - DZIAŁANIE 5.4.1 PO IG	13
3.1.6 DOFINANSOWANIE DO ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI EKSPORTOWEJ - PASZPORT DO EKSPORTU - DZIAŁANIE 6.1 PO IG ...	14
3.1.7 WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W DZIEDZINIE GOSPODARKI ELEKTRONICZNEJ - DZIAŁANIE 8.1 PO IG	14
3.1.8 WSPIERANIE WDRAŻANIA ELEKTRONICZNEGO BIZNESU TYPU B2B - DZIAŁANIE 8.2 PO IG	15
3.1.9 POŻYCZKA NA INNOWACJE	16
3.1.10 WSPARCIE UDZIELANE PRZEDSIĘBIORCOM W REGIONACH W RAMACH REGIONALNYCH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH..	16
3.1.11 PROGRAM PIERWSZY BIZNES - OFERTA BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.....	18
3.1.12 KREDYT TECHNOLOGICZNY.....	18
3.1.13 PROGRAM NA RZECZ KONKURENCYJNOŚCI I INNOWACJI 2007-2013 (CIP)	20
3.1.14 EUROPEJSKI INSTRUMENT MIKROFINANSOWY PROGRESS	20
3.1.15 PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH.....	21

3.1.16 POŻYCZKI.....	21
3.1.17 PORĘCZENIA.....	22
3.2 WSPARCIE EDUKACYJNO - SZKOLENIOWE.....	23
3.2.1 AKADEMIA PARP	23
3.2.2 INWESTYCJA W KADRY.....	24
4. WSPARCIE INFORMACYJNO - DORADCZE	25
4.1 E-PUNKT	25
4.2 EEN – ENTERPRISE EUROPE NETWORK	25
4.3 KSU – KRAJOWY SYSTEM USŁUG.....	26
4.4 PORTAL INNOWACJI	28
4.5 PORTAL WEB.GOV.PL.....	28
4.6 PUNKT INFORMACYJNY (INFORMATORIUM) PARP	29
4.7 SPOTKANIA INFORMACYJNE.....	29
4.8 OFERTA IDEA BANK DLA PRZEDSIĘBIORCÓW	29
PODMIOTY WSPIERAJĄCE POWSTAWANIE INNOWACYJNYCH PRZEDSIĘBIORSTW:	30

1. WSTĘP

1.1 O POLSKIEJ AGENCJI ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) jest państwową osobą prawną, powołaną na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. Od 1 stycznia 2012 r. PARP staje się agencją wykonawczą. Agencja podlega ministrowi właściwemu do spraw gospodarki. Zadaniem PARP jest zarządzanie funduszami z budżetu państwa i Unii Europejskiej, przeznaczonymi na wspieranie przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwój zasobów ludzkich.

Misją PARP jest tworzenie korzystnych warunków dla zrównoważonego rozwoju polskiej gospodarki poprzez wspieranie innowacyjności i aktywności międzynarodowej przedsiębiorstw oraz promocja przyjaznych środowisku form produkcji i konsumpcji.

„PARP – partnerem w drodze do sukcesu Twojej Firmy”

Celem działania Agencji jest realizacja programów rozwoju gospodarki wspierających działalność innowacyjną i badawczą małych i średnich przedsiębiorstw (MSP), rozwój regionalny, wzrost eksportu, rozwój zasobów ludzkich oraz wykorzystywanie nowych technologii.

W perspektywie finansowej obejmującej lata 2007-2013 Agencja jest odpowiedzialna za wdrażanie działań w ramach trzech programów operacyjnych **Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki i Rozwój Polski Wschodniej**.

Jednym z priorytetów Agencji jest promowanie postaw innowacyjnych oraz zachęcanie przedsiębiorców do stosowania nowoczesnych technologii w swoich firmach. W tym celu Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości prowadzi portal internetowy poświęcony tematyce innowacyjnej www.pi.gov.pl, a także corocznie organizuje konkurs **Polski Produkt Przyszłości**. Przedstawiciele MSP mogą w ramach **Klubu Innowacyjnych Przedsiębiorstw** uczestniczyć w cyklicznych spotkaniach. Celem portalu edukacyjnego **Akademia PARP** (www.akademiaparp.gov.pl) jest upowszechnienie wśród mikro, małych i średnich firm dostępu do wiedzy biznesowej w formie e-learningu. W PARP działa ośrodek sieci **Enterprise Europe Network**, który oferuje przedsiębiorcom informacje z zakresu prawa Unii Europejskiej oraz zasad prowadzenia działalności gospodarczej na Wspólnym Rynku.

PARP jest inicjatorem utworzenia sieci regionalnych ośrodków wspierających MSP tj. **Krajowego Systemu Usług dla MSP, w tym: Krajowej Sieci Innowacji i Punktów Konsultacyjnych**. Instytucje te świadczą nieodpłatnie lub wg preferencyjnych stawek usługi z zakresu informacji, doradztwa, szkoleń oraz usługi finansowe. Partnerami regionalnymi PARP we wdrażaniu wybranych działań są **Regionalne Instytucje Finansujące** (RIF).

1.2 CO TO JEST START UP

Powstawanie nowych firm, szczególnie w sektorach wysokich technologii, stanowi szczególny impuls dla rozwoju nowoczesnej gospodarki. Na przykładzie krajów wysoko rozwiniętych można stwierdzić, że jedynie budowanie przewagi konkurencyjnej opartej na wiedzy i innowacjach może zagwarantować trwałą rozwój.

Start – up to nowy podmiot gospodarczy w początkowym okresie funkcjonowania. Przedsiębiorstwo start-up, to takie, które rozpoczęło działalność i jest w pierwszej fazie rozwoju, niezależnie od jego wielkości. Najczęściej jednak jest to mikro bądź małe przedsiębiorstwo. Na tym etapie firma najczęściej nie sprzedaje jeszcze swoich produktów komercyjnie. Nowo utworzona firma rozwija produkt i kompletuje dane marketingowe. Według badań PARP, corocznie publikowanych w Raporcie o stanie sektora MSP, żywotność start-upów (firm działających poniżej 1 roku) wynosi 76,4%.

Technostarter [technology start-up] to przedsiębiorstwo założone przez pracownika lub pracowników środowisk naukowych wykorzystujących innowacyjne rozwiązania do których posiadają prawa. Technostarterzy są najczęściej związani z uczelniami technicznymi, wydziałami badawczymi oraz uczelniami medycznymi. Technostarter może być kapitałowo lub operacyjnie powiązany z jednostką macierzystą (spin-out) lub nie (spin-off). Instytucjami wspierającymi tworzenie i rozwój technostarterów są parki oraz inkubatory technologiczne.

1.3 MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA - DEFINICJA

Zgodnie z Załącznikiem nr I do Rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) przedsiębiorstwa różnicuje się ze względu na wielkość zatrudnienia i wysokość przychodów lub sumy bilansowej. Jest to o tyle ważne, iż rozróżnienie przedsiębiorstw na mikro-, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa ma bezpośredni wpływ na intensywność udzielanego wsparcia – wynika to z tzw. mapy pomocy regionalnej, która promuje przedsiębiorstwa z sektora MSP inwestujące w województwach, których poziom rozwoju odbiega znacząco od średniej europejskiej, celem wyrównania tych różnic.

Podczas określania statusu swojego przedsiębiorstwa należy także wziąć pod uwagę wszelkie powiązania kapitałowe i osobowe – one również mają wpływ na status przedsiębiorstwa.

W tym celu szczególnie polecamy skorzystanie z aplikacji Kwalifikator MSP zamieszczonej na stronie internetowej Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (www.parp.gov.pl).

wielkość	zatrudnienie	obrót (EUR)	bilans roczny (EUR)
mikro	poniżej 10	< 2 mln	<2 mln
małe	od 10 poniżej 50	< 10 mln	< 10 mln
średnie	od 50 poniżej 250	< 50 mln	< 43 mln

2. NA START – CZYLI JAK ZAŁOŻYĆ I SFINANSOWAĆ ZAŁOŻENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Ważnym elementem realizowanej przez UE polityki regionalnej jest wsparcie rozwoju przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich (MSP) stanowiących trzon konkurencyjnej gospodarki.

Aktywizowanie rozwoju tego sektora, poprzez wykorzystanie środków finansowych dostępnych w ramach programów pomocowych UE, ma na celu poprawę pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw działających w warunkach Jednolitego Rynku Europejskiego, wzrost udziału generowanego przez przedsiębiorstwa dochodu narodowego, tworzenie nowych sektorów gospodarczych a także utrzymanie i wzrost zatrudnienia na regionalnych i lokalnych rynkach pracy.

Wsparcie tworzenia nowych produktów bądź usług oraz ulepszanie już istniejących wpływa pozytywnie na konkurencyjność branży w której działa przedsiębiorstwo. Badania wykazały, że przedsiębiorstwa inwestujące w rozwój swoich produktów lub usług wykazują większą aktywność oraz wyższą produktywność na rynku.

Inwestowanie w przedsiębiorczość jest również ważnym aspektem psychospołecznym. Pozwala przedsiębiorcy stworzyć własny, niezależny biznes co może doprowadzić do rozwoju własnego kapitału i będzie sposobem na wyrażenie siebie.

W tej części przewodnika, przedstawimy Państwu dostępne na rynku środki wspierające zakładanie firmy.

2.1 ZAKŁADANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Samo założenie działalności gospodarczej nie jest trudne. Warto wcześniej zastanowić się jaką formę działalności przyjąć oraz zaznajomić się z ogólnymi przepisami dotyczącymi prowadzenia działalności gospodarczej. Na tym etapie mogą Państwo korzystać z pomocy informacyjno – doradczej ośrodków Krajowego Systemu Usług (o KSU piszemy w dalszej części przewodnika).

CEIDG - Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Od dnia 1 lipca 2011 r. obowiązują nowe przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz nowy formularz CEIDG-1 wniosku do rejestracji działalności gospodarczej osób fizycznych, w miejsce dotychczasowego formularza EDG-1. Wniosek ten stanowi jednocześnie zgłoszenie do ZUS/KRUS, GUS oraz naczelnika urzędu skarbowego. Przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis. Wpis jest dokonywany nie później niż następnego dnia roboczego po dniu wpływu do CEIDG poprawnego wniosku. Wraz z wnioskiem o wpis do CEIDG składa się oświadczenie o braku orzeczo-nych - wobec osoby, której wpis dotyczy – zakazów, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Przedsiębiorca ma prawo we wniosku o wpis do CEIDG określić późniejszy dzień podjęcia działalności gospodarczej niż dzień złożenia wniosku. Przedsiębiorca jest obowiązany złożyć wniosek o zmianę wpisu w terminie najpóźniej 7 dni od dnia zmiany danych.

Ważne: Numerem identyfikacyjnym przedsiębiorcy w CEIDG jest numer identyfikacji podatkowej (NIP). W momencie założenia jednoosobowej działalności gospodarczej prywatny numer NIP osoby fizycznej staje się numerem firmy.

Zasady podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej zostały określone w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Znalazły się w niej zapisy dotyczące procedur związanych z podejmowaniem, prowadzeniem, zawieszaniem i zamykaniem działalności gospodarczej.

Zgodnie z ww. ustawą działalność gospodarcza to zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie kopaliny ze złóż także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Natomiast przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej jest wolne dla każdego na równych prawach, z zachowaniem warunków określonych przepisami prawa.

Wykonywanie niektórych rodzajów działalności gospodarczej wiąże się z koniecznością uzyskania koncesji,

licencji, zezwolenia lub wpisu do rejestru działalności regulowanej. Dotyczy to na przykład: prowadzenia stacji benzynowej, sprzedaży alkoholu, założenia szkoły nauki jazdy, transportu osób i rzeczy itp.

Przedsiębiorcy zobowiązani są do wykonywania działalności gospodarczej na zasadach uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszych interesów konsumentów.

Przedsiębiorca wpisany do rejestru przedsiębiorców albo ewidencji jest obowiązany umieszczać w oświadczeniach pisemnych, skierowanych w zakresie swojej działalności do oznaczonych osób i organów, numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz posługiwać się tym numerem w obrocie prawnym i gospodarczym. Identyfikacja przedsiębiorcy w poszczególnych urzędowych rejestrach następuje na podstawie numeru identyfikacji podatkowej (NIP).

Więcej informacji na stronie internetowej <http://prod.ceidg.gov.pl>

2.2 POŻYCZKI NA START

Pożyczki udzielane są przez fundusze pożyczkowe głównie mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom działającym na terenie obsługiwanych przez fundusz oraz osobom zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą. Fundusze oferują możliwość finansowania działalności inwestycyjnej, obrotowej oraz początkowego etapu rozwoju przedsiębiorców z regionu, na którym dany fundusz działa. O pożyczki mogą starać się mikro, mali i średni przedsiębiorcy, którzy nie mogą skorzystać z tradycyjnego finansowania bankowego lub mają ograniczony do niego dostęp.

Celem działania funduszy jest ułatwienie przedsiębiorstwom z sektora MSP dostępu do zewnętrznych źródeł kapitału w postaci pożyczek. Działalność funduszy wspiera również rozwój lokalnej i regionalnej przedsiębiorczości oraz wpływa na rozwój całej gospodarki poprzez wzrost jej konkurencyjności i innowacyjności

O pożyczkę może starać się przedsiębiorca, który:

- spełnia kryteria definicji małego lub średniego przedsiębiorcy,
- posiada siedzibę i prowadzi podstawową działalność na terenie obsługiwanych przez fundusz,
- posiada wyraźnie określony cel, na który zostanie wykorzystana pożyczka i pomysł na rozwój firmy,
- terminowo reguluje zobowiązania wobec Skarbu Państwa,
- nie prowadzi działalności przemysłowej określanej jako szkodliwa dla środowiska czy powszechnie uznawanej za nieetyczną.

Zasady udzielania pożyczek:

- pożyczka może być udzielona na cele inwestycyjne, obrotowe lub inwestycyjno-obrotowe,
- kwota pożyczki wynosi maksymalnie do 120 tys. zł na jeden cel, (w niektórych funduszach maksymalna kwota pożyczki jest wyższa),
- okres spłaty pożyczki to najczęściej 36 miesięcy. Dopuszczalny jest 6 miesięczny okres karencji w spłacie rat kapitału. W indywidualnych funduszach istnieje możliwość udzielenia pożyczki o okresie spłaty do 60 miesięcy,
- minimalny wkład własny pożyczkobiorcy wynosi 20% wartości przedsięwzięcia,
- oprocentowanie pożyczek uzależnione jest od stóp rynkowych i jest nie niższe niż stopa referencyjna (ustalana zgodnie z metodologią określoną w Komunikacie Komisji Europejskiej),
- od przyznanej pożyczki pobierana jest opłata manipulacyjna ustalana indywidualnie przez poszczególne fundusze, w zależności od branży działalności i stopnia ryzyka wynosi najczęściej 1%-3%,
- spłata pożyczki musi być zabezpieczona obligatoryjnie w postaci weksla in blanco oraz dodatkowo w innej indywidualnie ustalonej formie, np.: poręczenie funduszu poręczeniowego, poręczenie przez osoby trzecie, hipoteka, przewłaszczenie, cesja wierzytelności z umów. Rodzaje zabezpieczeń mogą być łączone.

Lista funduszy pożyczkowych znajduje się na stronie <http://ksu.parp.gov.pl>

2.3 FINANSOWANIE ZAŁOŻENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ Z PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI

Dla pracujących i niepracujących

Przedsiębiorcy zakładający działalność gospodarczą mogą liczyć nawet na 40 000 zł bezzwrotnego dofinansowania z funduszy unijnych. Jest ono najkorzystniejszym wsparciem dla firm - nie trzeba go zwracać i nie jest oprocentowane (jak np. kredyt bankowy), a ponadto nie powoduje zagrożenia utraty kontroli nad przedsiębiorstwem.

Dotacje na prawie wszystkie rodzaje działalności gospodarczej można otrzymać z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z działania 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia. O pomoc mogą się ubiegać wszystkie osoby fizyczne, z wyjątkiem tych, które posiadały zarejestrowaną działalność gospodarczą w okresie ostatniego roku. Osoba zainteresowana musi zgłosić się, w zależności od województwa, do Wojewódzkiego Urzędu Pracy lub Urzędu Marszałkowskiego. Otrzyma tam listę tzw. operatorów. Są to instytucje, które otrzymały środki na zorganizowanie szkoleń i doradztwo z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. W trakcie szkoleń uczestnicy przygotowują biznes plany pod okiem doradców. Na podstawie najlepszych biznesplanów zostają wyłonione osoby, które otrzymują dotację. W ramach wsparcia można otrzymać dotację inwestycyjną oraz u niektórych operatorów także wsparcie pomostowe. Pomoc ta jest bezzwrotna pod warunkiem, że firma przetrwa na rynku 12 miesięcy. Dotacja inwestycyjna wynosi maksymalnie 40 tys. zł. Wsparcie pomostowe jest wypłacane miesięcznie w kwocie nie większej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia.

Dla bezrobotnych

Kolejnym działaniem wspierającym otworzenie własnej firmy jest działanie 6.1 „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie”, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Posiadając status osoby bezrobotnej można uzyskać dotację na utworzenie działalności gospodarczej ze swojego Urzędu Pracy. Osoba bezrobotna może wystąpić z wnioskiem o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia. Osoba bezrobotna, chcąc otrzymać środki z urzędu pracy na działalność gospodarczą, a spełniająca powyższe warunki, powinna złożyć wniosek wraz z odpowiednimi załącznikami (m.in. dokumentami związanymi z proponowaną formą zabezpieczenia).

Formami zabezpieczenia zwrotu przez Bezrobotnego środków otrzymanych na podjęcie działalności gospodarczej może być: poręczenie, weksel z poręczeniem wekslowym (aval), gwarancja bankowa, blokada rachunku bankowego.

Złożony wniosek poddawany jest ocenie merytorycznej, która dokonywana jest przez Komisję. Pozytywna ocena merytoryczna stanowi przesłankę przyznania bezrobotnemu środków na działalność.

Bliższe informacje uzyskać można w Wojewódzkim Urzędzie Pracy, właściwym dla miejsca zameldowania.

Wszelkie informacje oraz wytyczne znajdują się na stronie www.mrr.gov.pl oraz www.fundusze-strukturalne.gov.pl.

Dotacje dla osób zagrożonych utratą pracy oraz dla osób zwalnianych 8.1.2 POKL

Celem działania 8.1.2.POKL jest zwiększenie aktywności zawodowej osób zagrożonych utratą pracy z powodu zmian modernizacyjnych, adaptacyjnych i restrukturyzacyjnych w firmach danego województwa oraz wsparcie osób bezrobotnych, zwolnionych z przyczyn dotyczących pracodawcy.

Osoby, które utraciły pracę z przyczyn zależnych od pracodawcy, mogą ubiegać się o przyznanie dotacji na własny biznes, realizowanej w ramach Poddziałania 8.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – **Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie**.

Wybrani przez Urząd Marszałkowski lub Wojewódzki Urząd Pracy w drodze konkursu, operatorzy, realizują odpowiednie programy.

Przystępujący do programu kandydaci, przez ostatni rok nie mogą mieć zarejestrowanej działalności gospodarczej. Mogą to być osoby zwolnione w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed przystąpieniem do projektu z przyczyn dotyczących pracodawcy, przewidziane do zwolnienia lub zagrożone zwolnieniem.

Dla aplikantów przewiduje się szkolenia z przedsiębiorczości, indywidualne i grupowe doradztwo dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej. Jednorazową pomoc do 40tys.zł i wsparcie pomostowe wypłacane beneficjentowi przez okres 6 miesięcy (z możliwością przedłużenia do roku) w wysokości

minimalnej miesięcznej płacy, (ok.1300 zł), otrzymają autorzy najlepszych biznesplanów - dokument ten jest podstawą analizy i oceny - wyłącznie autorzy najlepszych dokumentacji mogą liczyć na wsparcie. Warunkiem aby dotacja była bezzwrotna jest utrzymanie firmy, która zostanie założona dzięki wsparciu w ramach działania, przynajmniej przez rok, w przypadku zlikwidowania działalności w terminie wcześniejszym, przedsiębiorca musi zwrócić przyznane mu środki (wysokość dotacji finansowej oraz wsparcia pomostowego określa każdorazowo operator w swoim regulaminie).

Z wsparcia w ramach działania 8.1.2 POKL skorzystać mogą osoby:

- zagrożone utratą pracy z powodu zmian modernizacyjnych i adaptacyjnych prowadzonych w firmie w której aktualnie dane osoba pracuje.
- będące w okresie wypowiedzenia umowy o pracę z przyczyn leżących po stronie pracodawcy
- zwolnione przez pracodawcę nie później niż przed 6 miesiącami i nadal pozostające bez zatrudnienia

Udział w projekcie zapewnia kompleksową pomoc dla pracowników zwalnianych z zakładów pracy – każdy aplikant będzie mógł skorzystać z: poradnictwa zawodowego i psychologicznego, pośrednictwa pracy, kursów i szkoleń podnoszących/ uzupełniających/ zmieniających kwalifikacje zawodowe, a osoby, które otrzymają dotację na założenie własnej działalności gospodarczej zdobędą wiedzę z zakresu jej prowadzenia i przez około pół roku zostaną objęte wsparciem pomostowym. Dzięki szerokiemu zakresowi działań, uczestnicy projektu nie zostaną pozostawieni samym sobie. Aby ułatwić dostęp do oferowanej pomocy, w miejscowościach, z których będą wywodziły się najliczniejsze grupy odbiorców, powstanie kilka ośrodków (mobilne centra wsparcia), świadczących usługi z zakresu pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego (indywidualnego i grupowego) oraz psychologicznego.

Rodzaje pomocy na które może liczyć aplikant

- opracowanie Indywidualnego Planu Działania (IPD) we współpracy z doradcą zawodowym w ramach poradnictwa zawodowego, stanowiący zbiór informacji nt. potencjału zawodowego (w tym potrzeb szkoleniowych), celów zawodowych Uczestnika oraz sposobów ich realizacji.
- szkolenia zawodowe indywidualnie dobrane do potrzeb uczestników projektu.
- usługi pośrednictwa pracy.
- wsparcie psychologa.
- wsparcie finansowe + wsparcie pomostowe (jednorazowa dotacja rozwojowa - kwocie do 40tys zł, podstawowe wsparcie pomostowe świadczone przez pierwszych 6 miesięcy od rozpoczęcia działalności gospodarczej).
- szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.
- konsultacje z zakresu przygotowania wniosku o przyznanie dotacji rozwojowej oraz coaching biznesowy.
- funkcjonowanie Centrów Wsparcia – Stacjonarnego oraz Mobilnych. (w zależności od województwa)
- promocja idei outplacementu wśród pracodawców w województwie pomorskim.

Zakres i formy pomocy mogą się zmieniać w zależności od województwa oraz regulaminu operatora realizującego działania w ramach programu 8.1.2 POKL

2.4 DOTACJE NA ZAŁOŻENIE FIRMY NA OBSZARZE WIEJSKIM

Planując założenie własnej firmy na terenach wiejskich lub w małym miasteczku (do 20 tys. mieszkańców), można skorzystać z dwóch działań:

Kod działania 311 - Różnicowanie W Kierunku Działalności Nierolniczej

Różnicowanie działalności rolniczej w kierunku podejmowania lub rozwijania przez rolników, domowników i małżonków rolników, działalności nierolniczej lub związanej z rolnictwem, co wpłynie na tworzenie pozarolniczych źródeł dochodów, promocję zatrudnienia poza rolnictwem na obszarach wiejskich.

Dla kogo:

Pomocy udziela się z tytułu podjęcia lub rozwoju działalności w zakresie:

- usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
- usług dla ludności;
- sprzedaży hurtowej i detalicznej;
- rzemiosła lub rękodzielnictwa;
- robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych;
- usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem;
- usług transportowych;

- usług komunalnych;
- przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
- magazynowania lub przechowywania towarów;
- wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
- rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.

Działalność, zarejestrowana jest w miejscowości należącej do:

- gminy wiejskiej, albo
- gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, albo
- gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców;

Inwestycje związane z budową, remontem, wyposażeniem, zagospodarowaniem nieruchomości objętych operacją, dotyczą nieruchomości położonych w miejscowościach o których mowa powyżej

Należy zwiększyć zatrudnienie w ramach podjętej albo rozwijanej działalności nierolniczej;

Gospodarstwo rolne, w którym pracuje beneficjent było objęte, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku, płatnościami bezpośrednimi.

Ile: Pomoc ma formę zwrotu 50% kosztów kwalifikowanych.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi w gospodarstwie rolnym, w okresie realizacji Programu, nie może przekroczyć 100 000 zł

Kod działania 312 - Tworzenie i Rozwój Mikroprzedsiębiorstw.

Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszarów wiejskich, rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy, a w konsekwencji - wzrost zatrudnienia na obszarach wiejskich.

Dla kogo:

Pomocy udziela się na inwestycje związane z rozwojem mikroprzedsiębiorstw, działających w zakresie:

- usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
- usług dla ludności;
- sprzedaży hurtowej i detalicznej;
- rzemiosła lub rękodzielnictwa;
- robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych;
- usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem;
- usług transportowych;
- usług komunalnych;
- przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
- magazynowania lub przechowywania towarów;
- wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
- rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.

1. Dla osób, których siedziba, oddział, miejsce zamieszkania oraz nieruchomość będąca siedzibą firmy znajdują się:
 - w miejscowości należącej do:
 - ▶ gminy wiejskiej albo
 - ▶ gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, albo
 - ▶ gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców
 - na obszarach wiejskich należących do:
 - ▶ gminy wiejskiej albo
 - ▶ gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 20 tys. mieszkańców, albo
 - ▶ gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców
2. Dla osób, które przewidują utworzenie co najmniej 1 miejsca pracy .
3. Dla osób, które, w okresie ostatnich 2 lat nie uzyskały pomocy w ramach PO KL Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Ile: Pomoc ma formę zwrotu maksymalnie 50% poniesionych kosztów.

Wysokość pomocy nie może przekroczyć:

- 100 000 zł – jeśli przewiduje się utworzenie od 1 do 2 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne

- etaty;
- 200 000 zł – jeśli przewiduje się utworzenie powyżej 2 i mniej niż 5 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty;
- 300 000 zł – jeśli przewiduje się utworzenie co najmniej 5 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu przedsiębiorcy na utworzenie i rozwój, w okresie realizacji Programu, nie może przekroczyć 300 000 zł.

W przypadku przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych, maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu przedsiębiorstwu na utworzenie i rozwój w okresie realizacji Programu wynosi 100 000 zł.

Punkt Informacyjny

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel. (22) 623-13-66, 623-13-44, 623-14-76, 623-14-19
fax (22) 623-20-51

Szersze informacje na stronie www.minrol.gov.pl

Więcej informacji dostępnych jest na stronie www.arimr.gov.pl

2.5 FINANSOWANIE POWSTAWANIA INNOWACYJNYCH PRZEDSIĘBIORSTW

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości w drodze konkursów, które odbyły się w latach 2008 - 2010 wyłoniła podmioty w ramach działania 3.1 PO IG, które świadczą usługi dwuetapowego wsparcia dla przedsiębiorców lub kandydatów na przedsiębiorców.

Podmioty te (w tym głównie inkubatory przedsiębiorczości i parki technologiczne) dokonują selekcji najlepszych projektów składanych przez potencjalnych przedsiębiorców. Dofinansowanie składa się z dwóch komponentów – dotacji na inkubację oraz na inwestycję w nowo utworzone przedsiębiorstwo (w formie objęcia udziałów). Wejście kapitałowe następuje w sytuacji, gdy po okresie inkubacji zidentyfikowane zostaną znaczące szanse na komercyjny sukces powstającego przedsiębiorstwa, którego działalność jest oparta na innowacyjnym pomysle.

Lista podmiotów wspierających powstawanie innowacyjnych przedsiębiorstw znajduje się na końcu opracowania

2.6 WSPARCIE DLA NOWOPOWSTAŁYCH W RAMACH INKUBATORÓW TECHNOLOGICZNYCH

Inkubator technologiczny to rodzaj programu inkubacji przedsiębiorczości, rozwijany w otoczeniu lub powiązaniu z instytucjami naukowo-badawczymi, definiowany jako wyodrębniony organizacyjnie i oparty na nieruchomości ośrodek, łączący ofertę lokalową z usługami wspierającymi rozwój małych firm. Główne funkcje inkubatora technologicznego obejmują wspomaganie rozwoju nowo powstałych firm oraz optymalizację warunków dla transferu i komercjalizacji technologii poprzez:

- kontakty z instytucjami naukowymi i ocenę przedsięwzięć innowacyjnych;
- usługi wspierające biznes, np. doradztwo finansowe, marketingowe, prawne, organizacyjne i technologiczne;
- pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych, w tym funduszy wysokiego ryzyka;
- tworzenie właściwego klimatu dla podejmowania działalności gospodarczej i realizacji przedsięwzięć innowacyjnych,
- dostarczanie odpowiedniej do potrzeb powierzchni na działalność gospodarczą;
- dostęp do laboratoriów w placówkach naukowych.

Podstawowym zadaniem inkubatora jest pomoc w pierwszym okresie działania małej firmy z obszaru nowoczesnych technologii. Taka firma czerpie korzyści z bezpośredniego kontaktu z pracownikami inkubatora: trenerami i doradcami, a także innymi przedsiębiorcami korzystającymi z jego usług. Efekt, jakie się przez to uzyskuje, określane jest efektem synergii. Młody przedsiębiorca może liczyć na preferencyjną stawkę wynajmu pomieszczenia biurowego oraz infrastruktury technicznej i serwisowej. Uzyskuje także dostęp do oferty szkoleniowej, informacyjnej oraz doradczej oraz pomocy w procesie transferu technologii.

Pobyt firmy w inkubatorze trwa przeciętnie od 3 do 5 lat, z czego, w końcowym okresie stawki oferowane przez inkubator są już zbliżone do cen rynkowych. W stopniowy sposób firma przystosowuje się więc do funkcjonowania zgodnie z regułami wolnego rynku.

Pierwsze inkubatory technologiczne pojawiły się w Stanach Zjednoczonych już w połowie lat 60., Europa doczekała się powstania tego typu instytucji w latach 70. Były miejscem wspierania lokalnej przedsiębiorczości, tworzenia miejsc pracy oraz formą zagospodarowania obiektów poprzemysłowych w regionach, które przeszły przemiany strukturalne. W Polsce pierwsze inkubatory przedsiębiorczości pojawiły się w latach 90. Najdłużej istniejącym jest Wielkopolskie Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Poznaniu. Obecnie inkubatory technologiczne w Polsce powstają w dwojaki sposób:

- poprzez przekształcenie istniejących inkubatorów na potrzeby innowacyjnej przedsiębiorczości (Szczecin, Mielec, Kalisz, Ruda Śląska)
- poprzez zakładanie nowych ośrodków w ramach parków technologicznych (Gdynia, Bełchatów, Wrocław, Poznań, Łódź)

Lista Inkubatorów Technologicznych działających na terenie Polski dostępna jest na stronie www.pi.gov.pl/parp/chapter_86021.asp

2.7 WSPARCIE DLA NOWOPOWSTAŁYCH PRZEDSIĘBIORSTW W RAMACH PRZEDSIĘBIORCZOŚCI AKADEMICKIEJ

Czym jest przedsiębiorczość akademicka? Z jednej strony jest to przedsiębiorczość środowiska akademickiego – studentów, doktorantów, kadry akademickiej – pracowników samodzielnych, pomocniczych i administracji. Kanałem transferu wiedzy i innowacji jest zakładanie przedsiębiorstw przez pracowników uczelni, jej studentów i doktorantów, na terenie uczelni lub w jej pobliżu. Z drugiej strony szkoła wyższa to swoiste przedsiębiorstwo, które może i powinno być dobrze zorganizowane i zarządzane. W procesie dydaktycznym uczelnia kształci przyszłe kadry dla gospodarki, administracji, nauki, kultury i sztuki. Częściowo proces ten jest odpłatny i poddany pewnym rygorom jakości i prawom rynku. Na uczelni prowadzi się badania a w ich wyniku powstaje nowa wiedza i innowacje. Ta wiedza i innowacje stanowią sprzedawalny produkt o trudnej do przecenienia wartości. Uczelnia może go przekazać nieodpłatnie lub odpłatnie na drodze prawnej – umowa licencyjna i/lub wdrożeniowa, sprzedaż patentu, usługi i ekspertyzy dla gospodarki, udostępnianie zasobów bibliotecznych, usługi analityczne, udostępnianie specjalistycznej aparatury. W literaturze anglosaskiej przedsiębiorczość akademicka jest identyfikowana jedynie z tworzeniem firm technologicznych start-up typu spin-off/spin-out. W większym lub mniejszym stopniu uczelnia może czerpać przychody z tego typu działalności.

Projekty wspomagające Przedsiębiorczość Akademicką współfinansowane są w ramach działania 8.2.1 Wsparcie dla współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Więcej o działaniu na stronie www.efs.gov.pl

3. WSPARCIE DLA PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

W tej części przewodnika wskażemy Państwu o jakie fundusze mogą się starać już zarejestrowane firmy na początku swojej działalności

3.1 WSPARCIE BEZPOŚREDNIE

W tej części Przewodnika przedstawiamy Państwu działania, które przeznaczone są dla przedsiębiorców oraz dostępne w 2011 roku.

3.1.1 WSPARCIE NA PRACE BADAWCZE I ROZWOJOWE - DZIAŁANIE 1.4 PO IG

Założeniem działania 1.4 PO IG jest umożliwienie przedsiębiorcom przeprowadzenia prac badawczych nad produktem i/lub procesem jego wytwarzania celem wzmocnienia konkurencyjnego poprzez zastosowanie innowacyjnych rozwiązań. Przedsiębiorca może zdecydować o wykonawcy prac B+R lub przeprowadzić je sam, jeśli dysponuje bazą infrastrukturalną i innymi niezbędnymi zasobami. Może również zlecić badania jednostce naukowej lub przedsiębiorcy, sieci naukowej, konsorcjum naukowo - przemysłowemu czy spółce powołanej z udziałem tych jednostek nie działającej dla zysku.

Projekty powinny dotyczyć realizacji prac badawczo - rozwojowych, służących zaspokajaniu potrzeb konkretnego przedsiębiorcy. Po zakończeniu badań, przedsiębiorca musi wdrożyć wyniki prac badawczych, jednakże środki na to wdrożenie zapewnia we własnym zakresie.

Na co można uzyskać wsparcie?

Realizacja Działania 1.4 obejmować będzie przeprowadzenie badań przemysłowych i prac rozwojowych:

- Badania przemysłowe są rozumiane jako planowane badania ukierunkowane na zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności na potrzeby przedsiębiorstwa, która może być wykorzystana w rozwoju nowych produktów, procesów czy usług lub może przyczynić się do znaczącego udoskonalenia produktów i usług już istniejących. Wyniki tych badań nie mogą mieć jeszcze przełożenia na zastosowanie ulepszeń w konkretnych produktach (towarach lub usługach) lub też wprowadzenie nowych produktów.
- Prace rozwojowe polegają na wykorzystaniu dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności do planowania produkcji, projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów bądź usług. Prace te mogą obejmować stworzenie wszelkiej dokumentacji niezbędnej do wdrożenia do produkcji wyników badań w tym: przygotowanie projektów, planów, opracowanie prototypów urządzeń, przeprowadzenie niezbędnych testów.

Rozróżnienie zaplanowanych działań na badania przemysłowe oraz prace rozwojowe jest niezmiernie istotne z punktu widzenia intensywności wsparcia przeznaczonego na współfinansowanie badań.

Kto może ubiegać się o dofinansowanie?

O wsparcie w ramach działania 1.4 PO IG mogą się ubiegać zarówno mikro, małe i średnie, jak i przedsiębiorstwa inne niż MSP, które mają siedzibę na terenie Polski (wykluczeniem podlegają projekty w zakresie działalności wyłączonych z możliwości uzyskania wsparcia).

Poziom dofinansowania:

Beneficjenci	Działanie 1.4
mikroprzedsiębiorca	badania przemysłowe – do 70%
mały przedsiębiorca	prace rozwojowe – do 45%
średni przedsiębiorca	badania przemysłowe do 60%
	prace rozwojowe do 35%
duży przedsiębiorca	badania przemysłowe do 50%
	prace rozwojowe do 25%

Maksymalna kwota dofinansowania na projekt (badania przemysłowe i prace rozwojowe) nie może przekroczyć 7,5 mln euro. Wartość wydatków kwalifikowanych dla projektów celowych realizowanych w województwach, w których w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych uruchomiono analogiczny instrument wsparcia wynosić musi powyżej 400 tys złotych. Całkowita wartość projektu celowego nie może przekroczyć 50 mln euro.

Więcej informacji o działaniu znajduje się na stronie internetowej: <http://poig.parp.gov.pl>

3.1.2 BON NA INNOWACJE

Innowacyjność polskich mikro i małych przedsiębiorstw jest zdecydowanie niższa niż w większości krajów UE. Istotną barierą wzrostu innowacyjności tego sektora jest brak współpracy przedsiębiorstw ze sferą naukową. Program Bon na innowacje jest jednym z działań polskiego rządu i Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, zmierzających do usunięcia tej bariery.

Celem programu jest zainicjowanie kontaktów przedsiębiorców z jednostkami naukowymi. Z tego względu program jest skierowany do przedsiębiorców, którzy w roku złożenia wniosku oraz w ciągu 3 lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o udzielenie wsparcia w ramach programu Bon na innowacje, nie korzystali z usług żadnej jednostki naukowej w zakresie wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii.

W ramach programu Bon na innowacje jeden przedsiębiorca może uzyskać wsparcie o wartości maksymalnej 15 000 zł. Przedsiębiorca, który już uzyskał wsparcie w ramach programu, nie może ubiegać się o kolejne.

Wsparcie w ramach programu Bon na innowacje jest przeznaczone na zakup usługi dotyczącej wdrożenia lub rozwoju produktu lub technologii, realizowanej przez Wykonawcę usługi (tj. jednostkę naukową).

O wsparcie w ramach programu Bon na innowacje mogą ubiegać się wyłącznie mikro i mali przedsiębiorcy posiadający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku osób fizycznych konieczne jest miejsce zamieszkania na terenie Polski.

Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie: <http://www.parp.gov.pl>

3.1.3 TWORZENIE SYSTEMU UŁATWIAJĄCEGO INWESTOWANIE W MSP - DZIAŁANIE 3.3.2 PO IG

Cel

Celem działania jest aktywizacja rynku inwestorów prywatnych poprzez tworzenie dogodnych warunków inicjowania współpracy inwestorów z przedsiębiorcami poszukującymi środków finansowych na realizację innowacyjnych przedsięwzięć.

Realizacja działania pozwoli na wsparcie przedsiębiorców w przygotowaniu ich do pozyskania zewnętrznego źródła finansowania. Działanie ma również na celu wsparcie sieci inwestorów i zwiększenie świadomości przedsiębiorców o korzyściach i usługach oferowanych przez takie sieci.

Uprawnieni do skorzystania z tej formy wsparcia są mikroprzedsiębiorcy, mali lub średni przedsiębiorcy prowadzący działalność i mający siedzibę, a w przypadku osoby fizycznej – miejsce zamieszkania – na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przeznaczenie

Dofinansowanie będzie udzielane na zakup usług doradczych w zakresie przygotowania dokumentacji i analiz niezbędnych do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania o charakterze udziałowym w celu wprowadzenia zmian organizacyjnych, produktowych lub technologicznych o charakterze innowacyjnym w działalności Wnioskodawcy.

Wśród dokumentów, na sporządzenie których można uzyskać dofinansowanie, można wymienić m.in.:

- biznes plany,
- studia wykonalności,
- analizy finansowe i ekonomiczne,
- wyceny spółek,

- usługi prawnicze,
- dokumenty informacyjne/ prospekty emisyjne,
- plany strategiczne,
- audyty i badania przedinwestycyjne (due diligence).

Poziom dofinansowania

Poziom dofinansowania (intensywność wsparcia) na zakup usług doradczych nie może przekroczyć 50% wydatków kwalifikowanych faktycznie poniesionych na ten cel.

Maksymalna kwota dofinansowania

Całkowity budżet działania wynosi 50 mln euro

Kwota udzielonego mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy na zakup usług doradczych nie może być wyższa niż 2 000 000 EUR dla jednego przedsiębiorcy na jeden projekt.

Więcej informacji o działaniu znajduje się na stronie internetowej: <http://poig.parp.gov.pl>

3.1.4 WSPIERANIE POWIĄZAŃ KOOPERACYJNYCH O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM - DZIAŁANIE 5.1 PO IG

Współpraca kilku przedsiębiorstw lub instytucji w porównaniu z tym, co może zrealizować firma w pojedynkę, może przynieść spektakularne rezultaty. Ta zasada biznesowej kooperacji znalazła odzwierciedlenie w działaniu 5.1 Wsparcie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym dla wczesnej fazy rozwoju i fazy rozwoju powiązań kooperacyjnych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (PO IG). Budżet Działania 5.1 PO IG w latach 2007-2013 to ponad 104,3 mln euro.

Powiązaniem kooperacyjnym jest zgrupowanie działających w określonym sektorze niepowiązanych ze sobą przedsiębiorców, prowadzących działalność innowacyjną, oraz organizacji badawczych i instytucji otoczenia biznesu, które ma na celu stymulowanie działalności innowacyjnej przez promowanie intensywnych kontaktów, korzystanie ze wspólnego zaplecza technologicznego, wymianę wiedzy i doświadczeń, przyczynianie się do transferu technologii, tworzenia sieci powiązań oraz rozpowszechniania informacji wśród przedsiębiorców wchodzących w skład tego zgrupowania.

Kto może skorzystać z dofinansowania

Wsparcie może być udzielone instytucji pełniącej rolę koordynatora powiązania kooperacyjnego. Nie może ona jednak działać dla zysku. Jeśli taki zysk osiąga, to musi go przeznaczyć na cele związane z realizacją przedsięwzięć na rzecz przedsiębiorców oraz na rzecz współpracy przedsiębiorców z instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami badawczymi. Koordynatorem takim może być fundacja, stowarzyszenie zarejestrowane, spółka akcyjna, spółka z o.o., organizacja badawcza, organizacja przedsiębiorców lub Instytut Polskiej Akademii Nauk.

Koniecznym warunkiem jest, aby działalność statutowa tych instytucji koncentrowała się na realizacji przedsięwzięć na rzecz przedsiębiorców bądź na rzecz współpracy przedsiębiorców z instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami badawczymi.

Dofinansowanie będzie udzielane na:

- wczesną fazę rozwoju powiązań kooperacyjnych o profilu technologicznym lub przemysłowym, która skupia co najmniej 6 przedsiębiorców, organizację badawczą oraz instytucję otoczenia biznesu w celu:

- stworzenia warunków techniczno-organizacyjnych funkcjonowania powiązania kooperacyjnego,
- opracowania wspólnej strategii rozwoju powiązania kooperacyjnego i jej wdrażania co najmniej przez okres równy okresowi trwałości projektu

Dofinansowanie może zostać przyznane na projekty polegające na zakupie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, mające charakter szkoleniowy i doradczy oraz na koszty osobowe i administracyjne.

Całkowita wartość projektu objętego wsparciem na wczesną fazę rozwoju powiązania kooperacyjnego nie może przekroczyć 2 milionów złotych.

- fazę rozwoju powiązań kooperacyjnych, która skupia co najmniej 10 przedsiębiorców, organizację badawczą oraz instytucję otoczenia biznesu i ma na celu przygotowanie wspólnego produktu i/lub usługi o charakterze innowacyjnym i ich wprowadzenie na rynek. Dofinansowanie może zostać przyznane na projekty o charakterze inwestycyjnym, doradczym, szkoleniowym oraz na projekty z zakresu badań przemysłowych lub prac rozwojowych oraz współpracy międzynarodowej powiązania kooperacyjnego oraz na koszty osobowo-administracyjne.

Maksymalna kwota dofinansowania na jeden projekt na fazę rozwoju powiązania kooperacyjnego wynosi:

- 20 milionów złotych w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych,
- 5 milionów złotych w części dotyczącej wydatków na badania przemysłowe lub prace rozwojowe,
- 400 tysięcy złotych w części dotyczącej wydatków na doradztwo,
- 1 milion złotych w części dotyczącej wydatków na szkolenia,
- 600 tysięcy złotych dotyczące wydatków na współpracę międzynarodową powiązania kooperacyjnego

Więcej informacji o działaniu na stronie internetowej: <http://poig.parp.gov.pl>

3.1.5 WSPARCIE NA UZYSKANIE/REALIZACJĘ OCHRONY WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ - DZIAŁANIE 5.4.1 PO IG

W ramach Poddziałania 5.4.1 „Wsparcie na uzyskanie/realizację ochrony własności przemysłowej” dofinansowaniu mogą podlegać dwa typy projektów:

1. Pierwszy typ projektów, zwany „Wsparciem na uzyskanie ochrony własności przemysłowej” związany jest z pokryciem kosztów przygotowania zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego przez zawodowego pełnomocnika, który zgodnie z przepisami obowiązującymi w danym kraju, jest uprawniony do występowania przed właściwym organem ochrony własności przemysłowej oraz pokryciem kosztów zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego do właściwego organu w celu uzyskania ochrony przyznawanej przez krajowe, regionalne lub międzynarodowe organy ochrony własności przemysłowej oraz prowadzenia postępowania przed właściwym krajowym, regionalnym lub międzynarodowym organem udzielającym ochrony.

2. Drugi typ projektów, zwany „Wsparciem na realizację ochrony własności przemysłowej” związany jest z pokryciem kosztów związanych z wszczęciem i prowadzeniem postępowania w zakresie unieważnienia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji lub postępowania w zakresie stwierdzenia wygaśnięcia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji.

Kto może skorzystać z dofinansowania

O wsparcie w ramach Poddziałania 5.4.1 „Wsparcie na uzyskanie/realizację ochrony własności przemysłowej” mogą ubiegać się mikroprzedsiębiorcy, mali lub średni przedsiębiorcy posiadający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną – miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Maksymalna kwota dofinansowania

Kwota wsparcia **na uzyskanie ochrony** prawa własności przemysłowej nie może być niższa niż 2 tysiące złotych ani nie może przekroczyć 400 tysięcy złotych dla jednego przedsiębiorcy na jeden projekt.

Kwota wsparcia **na realizację ochrony** własności przemysłowej nie może być niższa niż 2 tysiące złotych ani nie może przekroczyć 400 tysięcy złotych dla jednego przedsiębiorcy na jeden projekt.

Budżet Poddziałania 5.4.1 wynosi 35 100 000 EUR

Więcej informacji o działaniu na stronie internetowej: <http://poig.parp.gov.pl>

3.1.6 DOFINANSOWANIE DO ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI EKSPORTOWEJ - PASZPORT DO EKSPORTU - DZIAŁANIE 6.1 PO IG

O wsparcie mogą ubiegać się mikro, mali i średni przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą, którzy w roku obrotowym poprzedzającym rok, w którym złożyli wniosek o udzielenie wsparcia, posiadali udział eksportu w całkowitej sprzedaży nie większy niż 30 %.

Jakie projekty mogą otrzymać wsparcie?

Dofinansowanie udzielane będzie na realizację projektów mających na celu zwiększenie udziału eksportu w całkowitej sprzedaży, ale także zintensyfikowanie powiązań z zagranicznymi partnerami oraz zwiększenie rozpoznawalności marek handlowych i firmowych na rynkach zagranicznych.

W ramach działania dofinansowaniem mogą zostać objęte projekty realizowane oddzielnie w dwóch kolejnych etapach:

I etap - przygotowanie Planu rozwoju eksportu

W ramach I etapu dofinansowaniem zostaną objęte projekty mające na celu przygotowanie Planu rozwoju eksportu poprzez zakup zewnętrznych usług doradczych. Okres przygotowania Planu rozwoju eksportu w ramach I etapu nie może przekroczyć 6 miesięcy.

II etap - wdrożenie Planu rozwoju eksportu

W ramach II etapu dofinansowaniem zostaną projekty mające na celu wdrożenie Planu rozwoju eksportu przy wykorzystaniu możliwych do wyboru działań proeksportowych. Okres wdrożenia Planu rozwoju eksportu w ramach II etapu nie może przekroczyć 24 miesięcy. Wsparcie na wdrożenie planu rozwoju eksportu udzielane jest na realizację co najmniej dwóch z następujących działań, w tym co najmniej jednego ze wskazanych poniżej w pkt 3-6:

1. udział w zagranicznych imprezach targowo-wystawienniczych w charakterze wystawcy;
2. organizacja i udział w misjach gospodarczych za granicą;
3. wyszukiwanie i dobór partnerów na rynkach docelowych;
4. uzyskanie niezbędnych dokumentów uprawniających do wprowadzenia produktów lub usług przedsiębiorcy na wybrane rynki docelowe;
5. doradztwo w zakresie strategii finansowania przedsięwzięć eksportowych i działalności eksportowej;
6. doradztwo w zakresie opracowania koncepcji wizerunku przedsiębiorcy na wybranych rynkach docelowych.

Jak duże wsparcie można otrzymać?

Kwota wsparcia w ramach w ramach I etapu nie może przekroczyć 10 tysięcy złotych dla jednego przedsiębiorcy. Natomiast w ramach II etapu przedsiębiorcy mogą otrzymać maksymalnie 200 tysięcy złotych na koszty związane z realizacją działań eksportowych.

Wysokość wsparcia na przygotowanie planu rozwoju eksportu nie może przekroczyć 80 % wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem, natomiast intensywność wsparcia na wdrożenie planu rozwoju eksportu nie może przekroczyć 50 % całkowitych kosztów kwalifikowanych.

Całkowity budżet działania 121 840 000 euro

Więcej informacji o działaniu znajduje się na stronie internetowej: <http://poig.parp.gov.pl>

3.1.7 WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W DZIEDZINIE GOSPODARKI ELEKTRONICZNEJ - DZIAŁANIE 8.1 PO IG

W działaniu 8.1 PO IG o wsparcie ubiegać się mogą mikro i mali przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność gospodarczą nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia rejestracji.

Jakie projekty mogą otrzymać wsparcie?

Projekty polegające na świadczeniu co najmniej jednej e-usługi, przy czym projekty te mogą obejmować

wytworzenie produktów cyfrowych koniecznych do świadczenia e-usługi.

Definicja e-usług zawarta jest w rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 13 sierpnia w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na wspieranie tworzenia i rozwoju gospodarki elektronicznej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013 (z późn.zm.).

Dofinansowanie nie może być udzielone na projekty mające na celu świadczenie usług poczty elektronicznej, usług hostingu, rejestracji i utrzymaniem domen internetowych oraz na projekty polegające na obrocie handlowym produktami.

Ze środków programu można otrzymać dofinansowanie na koszty związane bezpośrednio z realizacją projektu w tym: na zakupy inwestycyjne, na wynagrodzenia brutto osób zaangażowanych w projekt, na promocję projektu, na zakup usług informatycznych, technicznych, doradczych i szkoleniowych. Ponadto dofinansowane są także wybrane koszty ogólne, jak np. koszty najmu i eksploatacji pomieszczeń.

Szczegółowe informacje nt. możliwych do dofinansowania kosztów zawarte są w regulaminie przeprowadzenia konkursu.

Jak duże wsparcie można otrzymać?

Minimalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu w ramach działania 8.1 PO IG wynosi 20 tys. zł. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych projektu wynosi 700 tys. zł. Zgodnie z zasadą pomocy de minimis maksymalne wsparcie jednego przedsiębiorcy nie może przekroczyć kwoty 200 tys. euro w ciągu trzech ostatnich lat, a w przypadku przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą w sektorze transportu drogowego - 100 tysięcy euro

Wysokość wsparcia może wynosić maksymalnie do 80% wydatków kwalifikowanych projektu.

Całkowity budżet działania 390 635 294 euro

Więcej informacji na temat działania znajduje się na stronie internetowej: <http://poig.parp.gov.pl>

3.1.8 WSPIERANIE WDRAŻANIA ELEKTRONICZNEGO BIZNESU TYPU B2B - DZIAŁANIE 8.2 PO IG

O wsparcie mogą ubiegać się mikro, mali i średni przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą i współdziałający na podstawie zawartych umów o współpracy z co najmniej dwoma innymi przedsiębiorcami.

Jakie projekty mogą otrzymać wsparcie?

Wsparcie mogą uzyskać projekty o charakterze zarówno technicznym, informatycznym i organizacyjnym, które prowadzą do realizacji procesów biznesowych w formie elektronicznej pomiędzy co najmniej trzema współpracującymi przedsiębiorcami.

Typowy projekt obejmuje rozpoczęcie lub rozwój współpracy w oparciu o rozwiązanie elektroniczne, w szczególności przez dostosowanie własnych systemów informatycznych do systemów informatycznych przedsiębiorców, z którymi kooperuje, w celu umożliwienia automatyzacji wymiany informacji między systemami informatycznymi współpracujących przedsiębiorców.

Ze środków programu można otrzymać dofinansowanie na koszty związane bezpośrednio z realizacją projektu w tym m.in. na zakup analiz przygotowawczych oraz doradczych, zakup oprogramowania i sprzętu a także zakup szkoleń specjalistycznych.

Szczegółowe informacje nt. możliwych do dofinansowania kosztów zawarte są w regulaminie przeprowadzenia konkursu.

Jak duże wsparcie można otrzymać?

Minimalna wartość wsparcia w ramach działania 8.2 PO IG wynosi 20 tys. zł. natomiast maksymalna wartość wsparcia nie może przekroczyć 2 mln zł.

Intensywność wsparcia jest zróżnicowana w zależności od m.in. statusu przedsiębiorcy, lokalizacji projektu i kategorii wydatków kwalifikowanych i wynosi maksymalnie do 85% (maksymalny poziom dofinansowania na część inwestycyjną wynosi od 40% do 70% w zależności od lokalizacji projektu i charakterystyki

przedsiębiorstwa, wydatki szkoleniowe - 45%, wydatki na usługi doradcze - 50%, koszty związane z informacją o współdziałaniu ze środków UE, zabezpieczenie realizacji umowy o dofinansowanie oraz koszty prowadzenia rachunku bankowego - 85%).

Całkowity budżet działania 460 817 882 euro

Więcej informacji o działaniu znajduje się na stronie internetowej: <http://poig.parp.gov.pl>

3.1.9 POŻYCZKA NA INNOWACJE

Pożyczki przeznaczone są m.in. na zakup i wdrożenie prac badawczo-rozwojowych, licencji krajowych lub zagranicznych, usług doradczych w zakresie planowania inwestycyjnego i wdrażania innowacji. Kosztami kwalifikującymi się do objęcia pożyczką są wydatki na:

- Zakup i wdrożenie wyników prac badawczo-rozwojowych.
- Zakup licencji krajowych lub zagranicznych, polegający na nabyciu uprawnień do wykorzystywania rozwiązań naukowych i technicznych oraz doświadczeń produkcyjnych.
- Zakup i montaż maszyn lub urządzeń.
- Budowę, rozbudowę lub modernizację budynków lub instalacji niezbędnych do wprowadzenia rozwiązania innowacyjnego
- Zakup usług doradczych w zakresie planowania inwestycyjnego, dotyczących:
 - opracowania biznesplanu i studium wykonalności inwestycji,
 - oceny wpływu inwestycji na środowisko,
 - opracowania dokumentacji technicznej inwestycji.
- Zakup usług doradczych w zakresie wdrażania innowacji lub nowych technologii dotyczących:
 - opracowania i wdrażania strategii rozwoju przedsiębiorstwa w oparciu o nowe technologie lub rozwiązania innowacyjne,
 - opracowania i wdrożenia strategii technologicznej przedsiębiorstwa, w tym studium wykonalności planowanych do wdrożenia technologii lub rozwiązań innowacyjnych,
 - przygotowania do wdrożenia i wdrożenia nowych technologii lub rozwiązań innowacyjnych.

Wielkość pożyczki nie może przekroczyć 75% wydatków kwalifikujących się do objęcia pożyczką, ani kwoty 2 000 000 zł. Wydatki na zakup usług doradczych nie mogą przekroczyć 15% sumy wydatków kwalifikujących się do objęcia pożyczką.

Pożyczka jest oprocentowana nie niżej niż według stopy referencyjnej, określonej przez Komisję Europejską, opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, obowiązującej w dniu zawarcia umowy o udzielenie pożyczki.

Wnioskodawca ma prawo do zawieszenia spłaty kapitału i odsetek w okresie inwestycji, nie dłużej jednak niż w okresie 2 lat. Pożyczka udzielana jest na okres nie dłuższy niż 10 lat.

Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie: <http://www.parp.gov.pl>

3.1.10 WSPARCIE UDZIELANE PRZEDSIĘBIORCOM W REGIONACH W RAMACH REGIONALNYCH PROGRAMÓW OPERACYJNYCH

Regionalne Programy Operacyjne (RPO) stanowią instrumenty realizacji celów Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia w obecnym okresie programowania 2007-2013.

RPO zarządzane są na poziomie 16 regionów i realizują nowe podejście do polityki regionalnej: decentralizacja programowania rozwoju regionów oraz zwiększenie stopnia efektywności prowadzenia działań rozwojowych przez administrację publiczną.

Celem głównym programu jest określenie kierunku przyszłego rozwoju, wskazanie stanu pożądanego oraz informacje kluczowe dla danego regionu.

We wszystkich programach wskazano, w ramach celu głównego, na rozwój regionu bądź poprawę jego konkurencyjności. W jednym z województw podkreślono potrzebę podnoszenia konkurencyjności w ramach Unii Europejskiej. W połowie programów podniesiono problem spójności społecznej, gospodarczej lub/i przestrzennej, natomiast tylko w jednym zawarto w celu głównym przeciwdziałanie marginalizacji obszarów zagrożonych negatywnymi procesami.

Sześć RPO powoływało się w swoich celach głównych na endogenne zasoby regionu i potrzebę ich poszanowania oraz wykorzystania w efektywny sposób, który będzie sprzyjał rozwojowi.

W czterech programach natomiast za istotną kwestię uznano wzrost poziomu życia mieszkańców i ogólnie problem zapewnienia odpowiednich warunków życia a w trzech podkreślono potrzebę respektowania zasad zrównoważonego rozwoju i racjonalnego wykorzystania zasobów.

Dane teleadresowe instytucji wdrażających Regionalne Programy Operacyjne

<http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/RPO>

RPO - województwa	Instytucja wdrażająca	Adres	Kontakt
RPO dolnośląskie	Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca	Ul. Strzegomska 2-4 53-611 Wrocław	(071) 776 58 12, (071) 776 58 13, (071) 776 58 14 info.dip@umwd.pl www.rpo.dolnyslask.pl
RPO kujawsko-pomorskie	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Plac Teatralny 2 87-100 Toruń	(056) 62 18 341 (056) 62 18 409 (056) 656 10 50 (056) 656 10 55 (056) 656 11 00 www.kujawsko-pomorskie.pl
RPO lubelskie	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego	ul. Spokojna 4 20-074 Lublin	0 800 888 776 www.rpo.lubelskie.pl
RPO lubuskie	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	ul. Podgórna 7 65 - 057 Zielona Góra	(068) 45 65 200 www.lubuskie.pl
RPO łódzkie	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	al. Piłsudskiego 8 90-051 Łódź	(042) 663 31 07 (042) 663 34 05 punktinformacyjny@lodzkie.pl www.rpo.lodzkie.pl
RPO małopolskie	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	ul. Wielicka 72 30-552 Kraków	(012) 29 90 777 www.fundusze.malopolska.pl/mrpo
RPO mazowieckie	Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych	ul. Jagiellońska 74 03-301 Warszawa	0 801 101 101 www.mazowia.eu www.mazovia.pl
RPO opolskie	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	ul. Piastowska 14, 45-082 Opole	(077) 54 16 200, 201 umwo@umwo.opole.pl www.umwo.opole.pl
RPO podkarpackie	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów	(017) 747 64 57 (017) 747 64 58 (017) 747 64 15 info.rpo@podkarpackie.pl www.wrota.podkarpackie.pl/pl/rpo
RPO podlaskie	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 1 15-888 Białystok	0 8013 0 8013 informacja@rpowp.wrotapodlasia.pl www.rpowp.wrotapodlasia.pl
RPO pomorskie	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	ul. Okopowa 21/27 80-810 Gdańsk	(058) 326 81 47 (058) 326 81 48 (058) 326 81 52 punktinformacyjny@woj-pomorskie.pl www.dpr.woj-pomorskie.pl/pl/aktualnosc

RPO - województwa	Instytucja wdrażająca	Adres	Kontakt
RPO śląskie	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	ul. Ligonía 46 40-037 Katowice	(032) 77 40 172 punktinformacyjny@slaskie.pl www.rpo.slaskie.pl
RPO świętokrzyskie	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	Aleja IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce	(041) 342 16 17 (041) 342 18 37 punkt.informacyjny@sejmik.kielce.pl www.rpo-swietokrzyskie.pl
RPO warmińsko-mazurskie	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego	ul. Kościuszki 83 10-950 Olsztyn	(089) 52 19 637 informacjapr@warmia.mazury.pl www.rpo.warmia.mazury.pl
RPO wielkopolskie	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego	al. Niepodległości 18 61-713 Poznań	(061) 858 12 27 (061) 858 12 37 info.wrpo@wielkopolskie.pl www.wrpo.wielkopolskie.pl
RPO zachodniopomorskie	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin	(091) 441 11 26 www.um-zachodniopomorskie.pl

3.1.11 PROGRAM PIERWSZY BIZNES - OFERTA BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Pożyczki z Programu przeznaczone są dla osób bezrobotnych do 25 roku życia oraz osób bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem do 27 roku życia, o ile od ukończenia szkoły nie upłynęło więcej niż 12 miesięcy (niezbędne zaświadczenie o statusie bezrobotnego). O pożyczkę może ubiegać się zarówno osoba uprawniona, jak również grupa osób uprawnionych, które wspólnie chcą założyć firmę.

Pożyczka przeznaczona jest na finansowanie kosztów realizacji przedstawionego przez osoby uprawnione planu rozpoczęcia działalności lub na tworzenie nowego miejsca pracy; w szczególności zaś na zakup wyposażenia technicznego, dostosowanie pomieszczeń do projektowanej działalności, zakup towarów, materiałów i surowców.

Wysokość udzielonej pożyczki nie może przekroczyć 40 tys. zł na jedną osobę uprawnioną. Pożyczka może być udzielona na okres do 36 miesięcy z możliwością karencji spłaty do 6 miesięcy. Oprocentowanie pożyczki wynosi 0,75 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez NBP.

Bank Gospodarstwa Krajowego oraz lokalne fundusze pożyczkowe, które współpracują z BGK w ramach Programu pobierają jednorazową prowizję w wysokości 1 proc. od kwoty pożyczki.

Spłata pożyczki odbywa się w ratach miesięcznych.

Uruchomienie środków pożyczki na finansowanie kosztów rozpoczęcia działalności gospodarczej przez osobę uprawnioną następuje po formalnym zarejestrowaniu firmy.

Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie: www.bgk.com.pl

3.1.12 KREDYT TECHNOLOGICZNY

Kredyt technologiczny jest skierowany przede wszystkim do firm, które zamierzają pozyskać nowoczesne rozwiązania technologiczne przy użyciu środków unijnych i nie tylko. Zasady udzielania kredytu technologicznego reguluje ustawa z 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1484 z późn.zm.). Kredyt technologiczny jest udzielany przez Banku

Gospodarki Krajowej. Fundusz Kredytu Technologicznego powołany przez BGK i odpowiedzialny jest za premię kredytową. Kredyt technologiczny udzielany jest na warunkach rynkowych, jest formą kredytu inwestycyjnego.

Celem jest realizacja inwestycji z zastosowaniem nowoczesnej technologii. Natomiast przedmiotem kredytowanym może być zakup lub modernizacja środków trwałych, wykonanie ekspertyz i projektów. Kredyt technologiczny nie może być udzielony na realizację bardzo dużej inwestycji, czyli takiej w której wydatki kwalifikujące się do umorzenia kredytu przekraczają równowartość w złotych 50 mln euro netto lub inwestycji w sektorze hutnictwa żelaza i stali, włókien syntetycznych, górnictwa węgla i rybołówstwa, a także na działalność związaną z produkcją, przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów.

Wysokość kredytu technologicznego nie może przekroczyć kwoty 2 mln euro, przeliczanych według średniego kursu ustalonego przez NBP na dzień udzielenia kredytu dla firm. Bardzo ważnym warunkiem przyznania kredytu technologicznego jest wkład własny, w przypadku tego rodzaju kredytu, wkład musi wynieść 25 procent wartości inwestycji. A więc firma, czy też osoba fizyczna lub prawna prowadząca swoją działalność a ubiegająca się o kredyt technologiczny musi charakteryzować się płynnością finansową.

Udział premii technologicznej w wartości kosztów kwalifikowanych, poniesionych ze środków kredytu technologicznego lub udziału własnego przedsiębiorcy, ustalany jest zgodnie z pułapami określonymi w mapie pomocy regionalnej (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 2006 r., Dz.U. Nr 190, poz. 1402).

Intensywność pomocy:

Województwa:	Przedsiębiorstwa	
	mikro- i małe	średnie
Kujawsko-Pomorskie		
Lubelskie		
Lubuskie		
Łódzkie		
Małopolskie		
Opolskie	70%	60%
Podkarpackie		
Podlaskie		
Świętokrzyskie		
Warmińsko-Mazurskie		
Dolnośląskie		
Pomorskie		
Śląskie	60%	50%
Wielkopolskie		
Zachodniopomorskie		
Mazowieckie	50%	40%

Wydatki te, aby kwalifikowały się do objęcia wsparciem, mogą być poniesione dopiero po dniu wpływu wniosku o dofinansowanie do BGK.

Premia technologiczna będzie wypłacana jednorazowo, po zakończeniu realizacji projektu i kontroli na miejscu realizacji inwestycji dokonanej przez BGK. Maksymalna kwota premii technologicznej wynosi 4 000 000 PLN.

W przypadku małych i średnich przedsiębiorstw kredyt udzielany jest na podstawie decyzji banku. Natomiast w przypadku dużych przedsiębiorstw – decyzja o udzieleniu kredytu technologicznego jest podejmowana po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej jako indywidualnej pomocy inwestycyjnej. Oprócz spełnienia podstawowych warunków, firma ubiegająca się o przyznanie kredytu zobowiązana jest złożyć w banku wniosek kredytowy wraz z niezbędnymi dokumentami.

Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie: www.bgk.com.pl

3.1.13 PROGRAM NA RZECZ KONKURENCYJNOŚCI I INNOWACJI 2007-2013 (CIP)

Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (ang. Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP) ma na celu rozwój konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw. Program stworzono przede wszystkim z myślą o małych i średnich przedsiębiorstwach (MSP). Jego zadaniem jest wspieranie rozwoju działalności innowacyjnej (w tym innowacji ekologicznych), zapewnienie lepszego dostępu do środków finansowych oraz świadczenie na poziomie regionalnym usług wsparcia dla biznesu. Program ma zachęcać do szerszego i lepszego wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) oraz wspomagać rozwój społeczeństwa informacyjnego. Program wspiera także wykorzystanie energii odnawialnej i efektywność energetyczną.

Największym i najważniejszym komponentem programu są „Instrumenty Finansowe dla MŚP”, w ramach których instytucja wdrażająca (Europejski Fundusz Inwestycyjny) operuje budżetem w wysokości 1,13 mld EUR. Budżet ten ma docelowo zmobilizować około czterdziestu miliardów euro z rynku komercyjnego (poprzez pośredników finansowych) oraz umożliwić wsparcie do nawet trzystu tysięcy mikro, małych i średnich przedsiębiorców.

W programie uczestniczy formalnie 36 państw, w tym Polska. Więcej na: www.cip.gov.pl.

Wśród instrumentów finansowych dostępnych w Programie CIP znajduje się między innymi cała gama poręczeń/re-poręczeń portfelowych udzielanych pośrednikom finansowym (banki, fundusze pożyczkowe, poręczeniowe, firmy leasingowe), oferującym mikro, małym i średnim przedsiębiorcom finansowanie dłużne.

Kolejną grupę instrumentów stanowią instrumenty kapitałowe, którymi Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI), jako fundusz funduszy, wspiera fundusze venture capital inwestujące w młode innowacyjne i szybko rozwijające się spółki.

Polski rynek finansowy jest bardzo aktywny w aplikowaniu o środki w Programie CIP. Podpisanie do końca czerwca umowy, zapewnia ponad 2,6 mld złotych preferencyjnego finansowania w tym dla start up. Warunkiem udziału pośrednika finansowego w Programie CIP – system poręczeń unijnych, jest oferowanie przedsiębiorcom produktów finansowych z poręczeniem EFI na warunkach lepszych niż instytucja ta miała w ofercie wcześniej. Poręczenie EFI zapewnia przedsiębiorcom zabezpieczenie, a jednocześnie dla pośrednika finansowego będzie oznaczać podział z EFI ryzyka wynikającego z finansowania MŚP.

Przykładem kredytów z poręczeniem EFI, udzielanych mikroprzedsiębiorcom, są kredyty obrotowe, oferowane start up'om przez Bank Pekao S.A. Ten nowy produkt, wprowadzony do oferty Pekao S.A. w wyniku udziału w programie CIP, pozwoli młodym firmom uzyskać finansowanie niezbędne dla rozruchu działalności oraz budowy historii kredytowej. Więcej na: www.pekao.com.pl

Informacji o instrumentach finansowych CIP dostępnych dla polskiego rynku finansowego i polskich przedsiębiorców udzielają eksperci Krajowego Punktu Kontaktowego (KPK) utworzonego przy Związku Banków Polskich. KPK oferuje nieodpłatne warsztaty, szkolenia, seminaria i wsparcie doradcze dla polskich instytucji finansowych zainteresowanych udziałem w Programie ramowym CIP. Działalność KPK jest finansowana i nadzorowana przez Ministerstwo Gospodarki i Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu wieloletniego „Udział Polski w Programie ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji 2008-2013”. Wszelkie pytania mogą być kierowane drogą elektroniczną na adres kpkip@zbp.pl. Innymi Pośrednikami Finansowymi Programu CIP w Polsce, oferującymi finansowanie dla start-up'ów z poręczeniem unijnym, są w zakresie produktów leasingowych - Europejski Fundusz Leasingowy S.A.- kontakt: dm@efl.com.pl, w zakresie poręczeń kredytowych - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A. POLFUND - kontakt: polfund@polfund.com.pl.

3.1.14 EUROPEJSKI INSTRUMENT MIKROFINANSOWY PROGRESS

Mikrofinanse to ważne narzędzie pobudzania samozatrudnienia i tworzenia mikroprzedsiębiorstw. Istotna jest także ich rola w promowaniu włączenia społecznego. Obecnie dostępność kredytów maleje, dlatego też Komisja Europejska ustanowiła nowy europejski instrument mikrofinansowy Progress mający ułatwić dostęp do finansowania osobom, które chcą założyć firmę lub rozwinąć działalność, ale trudno jest im uzyskać pożyczkę bankową.

Budżet początkowo przeznaczony na ten cel – 100 mln euro – ma dzięki efektowi dźwigni osiągnąć w sumie kwotę 500 mln euro w mikrokredytach. Działania będą prowadzone we współpracy z Grupą Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) i mogą prowadzić do udostępnienia w ciągu następnych ośmiu lat około 45 tys. pożyczek.

Europejski instrument mikrofinansowy Progress nie udostępnia środków finansowych bezpośrednio

przedsiębiorcom, ale ułatwia instytucjom mikrofinansowym w krajach UE udzielanie przedsiębiorcom pożyczek. W tym celu działa w dwojaki sposób: wydaje gwarancje podmiotom oferującym mikrofinansowanie, a więc bierze na siebie część ryzyka straty, oraz zwiększa ich zdolności w zakresie udzielania mikrokredytów poprzez instrumenty finansowania (tj. pożyczki i kapitał własny).

Jeśli chodzi o gwarancje, Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI), który zarządza instrumentem mikrofinansowym Progress w imieniu Komisji Europejskiej, opublikował w Dzienniku Urzędowym UE i na stronie EFI zaproszenie skierowane do podmiotów oferujących produkty mikrofinansowe. W procesie selekcji zostało wzięte pod uwagę to, czy instytucje, które się zgłoszą, spełniają standardowe wymogi bankowe, oraz jakie jest ich doświadczenie w mikrofinansach.

Natomiast jeśli chodzi o instrumenty finansowania, specjalny fundusz inwestycyjny, w ramach którego inwestorami są Komisja Europejska i Europejski Bank Inwestycyjny, udostępnia instytucjom mikrofinansowym pożyczki i kapitał własny, umożliwiając im zwiększenie środków przeznaczonych na pożyczki dla przedsiębiorców, również początkujących.

Przedsiębiorcy (także przyszli) i firmy zatrudniające mniej niż 10 osób, którzy potrzebują mikrokredytu (tj. pożyczki nieprzekraczającej 25 tys. euro), mogą uzyskać dalsze informacje w swoim kraju, od podmiotu oferującego produkty mikrofinansowe, który został wybrany jako pośrednik Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego.

W Polsce instytucją udzielającą mikrokredytów jest FM Bank www.fmbank.pl

3.1.15 PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

W ramach Programu Rozwój Obszarów Wiejskich 2007-2013 – Działanie 3.1.2 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw istnieje możliwość uzyskania wsparcia na rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej. Wnioskodawcą może być osoba fizyczna lub osoba prawna, lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi (podejmuje) działalność jako mikroprzedsiębiorstwo zatrudniające poniżej 10 osób, i mające obrót nieprzekraczający równowartości w złotych 2 mln euro.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi, w okresie realizacji Programu, nie może przekroczyć 300 000 zł. Poziom pomocy finansowej wynosi maksymalnie 50% kosztów kwalifikowalnych.

Więcej szczegółów na temat wsparcia dla przedsiębiorców w ramach PROW można uzyskać w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) - www.arimr.gov.pl

3.1.16 POŻYCZKI

Fundusze pożyczkowe udzielają pożyczek głównie mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom działającym na terenie obsługiwanych przez fundusz oraz osobom zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą. Fundusze oferują możliwość finansowania działalności inwestycyjnej, obrotowej oraz początkowego etapu rozwoju przedsiębiorców z regionu, na którym dany fundusz działa. O pożyczki mogą starać się mikro, mali i średni przedsiębiorcy, którzy nie mogą skorzystać z tradycyjnego finansowania bankowego lub mają ograniczony do niego dostęp.

O pożyczkę może starać się przedsiębiorca, który:

- spełnia kryteria definicji małego lub średniego przedsiębiorcy,
- posiada siedzibę i prowadzi podstawową działalność na terenie obsługiwanych przez fundusz,
- posiada wyraźnie określony cel, na który zostanie wykorzystana pożyczka i pomysł na rozwój firmy,
- terminowo reguluje zobowiązania wobec Skarbu Państwa,
- nie prowadzi działalności przemysłowej określanej jako szkodliwa dla środowiska czy powszechnie uznawanej za nieetyczną.

Zasady udzielania pożyczek:

- pożyczka może być udzielona na cele inwestycyjne, obrotowe lub inwestycyjno-obrotowe,
- kwota pożyczki wynosi maksymalnie do 500 tys. zł na jeden cel,
- okres spłaty pożyczki może wynosić nawet 8 lat. Dopuszczalny jest 6 miesięczny okres karencji w spłacie rat kapitału,
- fundusze wymagają wkładu własnego pożyczkobiorcy w wysokości ok. 20% wartości przedsięwzięcia.

Oprocentowanie pożyczek uzależnione jest od stóp rynkowych i jest nie niższe niż stopa referencyjna (ustalana zgodnie z metodologią określoną w Komunikacie Komisji Europejskiej) - niektóre fundusze oferują pożyczki na zasadach pomocy de minimis, które są oprocentowane poniżej ustalonej przez Komisję Europejską stopy referencyjnej. Od przyznanej pożyczki pobierana jest opłata manipulacyjna ustalana indywidualnie przez poszczególne fundusze, w zależności od branży działalności i stopnia ryzyka wynosi najczęściej 1%-3%, spłata pożyczki musi być zabezpieczona obligatoryjnie w postaci weksła in blanco oraz dodatkowo w innej indywidualnie ustalonej formie, np.: poręczenie funduszu poręczeniowego, poręczenie przez osoby trzecie, hipoteka, przewłaszczenie, cesja wierzytelności z umów. Rodzaje zabezpieczeń mogą być łączone.

Korzyści dla przedsiębiorców płynące z korzystania z usług finansowych funduszy pożyczkowych to:

- ułatwiony dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania w przypadku gdy nie można skorzystać z oferty banków komercyjnych
- minimalny wkład własny
- elastyczne formy zabezpieczenia spłaty pożyczki
- indywidualne podejście do wnioskującego podmiotu

Lista funduszy pożyczkowych znajduje się na stronie <http://ksu.parp.gov.pl>

3.1.17 PORĘCZENIA

Fundusze poręczeniowe oferują możliwość poręczenia pożyczek, kredytów oraz wadów przetargowych. O poręczenie mogą starać się mikro, mali i średni przedsiębiorcy, którzy ubiegają się o kredyt, pożyczkę lub startują w przetargu lecz nie posiadają wystarczającego zabezpieczenia spłaty powstającego zobowiązania.

O poręczenie może starać się przedsiębiorca, który:

- spełnia kryteria definicji mikro, małego lub średniego przedsiębiorcy,
- złożył wniosek o kredyt lub pożyczkę w instytucji finansowej (banku lub funduszu pożyczkowym), z którą dany fundusz poręczeniowy ma podpisaną umowę o współpracy,
- posiada zdolność kredytową.

Zasady udzielania poręczeń:

Poręczane są jedynie zobowiązania wobec instytucji finansowych (bank lub fundusz pożyczkowy), z którymi fundusz ma podpisaną umowę o współpracy.

Poręczenie jest terminowe i udzielane na okres zgodny z okresem kredytowania. Okres poręczenia może zostać przedłużony o maksymalnie 3 miesiące i trwa do momentu spłaty zobowiązania.

Opłaty i prowizje pobierane są jedynie za okres od daty zawarcia umowy poręczenia do terminu ważności poręczenia. Wysokość prowizji najczęściej uzależniona jest od okresu, na jaki zawarta została umowa kredytu / pożyczki.

Wartość poręczenia indywidualnego wynosi maksymalnie 80% kwoty udzielonego kapitału kredytu lub pożyczki (bez odsetek i opłat dodatkowych).

Zabezpieczeniem na wypadek roszczeń wynikających z tytułu wykonania obowiązków poręczyciela jest weksel własny in blanco przedsiębiorcy wraz z deklaracją wekslową oraz ewentualnie zabezpieczenia dodatkowe.

Korzyści dla przedsiębiorców płynące z korzystania z usług finansowych funduszy poręczeniowych to:

- możliwość uzyskania kredytu lub pożyczki przy niewystarczających zabezpieczeniach własnych
- uproszczona procedura uzyskania poręczeń

Lista funduszy poręczeniowych znajduje się na stronie <http://ksu.parp.gov.pl>

3.2 WSPARCIE EDUKACYJNO - SZKOLENIOWE

3.2.1 AKADEMIA PARP

Akademia PARP to portal szkoleń internetowych, skierowany przede wszystkim do mikro-, małych- i średnich przedsiębiorstw oraz do osób planujących własną działalność gospodarczą.

Oferuje on dostęp do wysokiej jakości multimedialnych i interaktywnych szkoleń internetowych i gier szkoleniowych z zakresu zarządzania.

Szkolenia zostały opracowane z uwzględnieniem potrzeb małych i średnich firm.

Celem Akademii PARP jest darmowe upowszechnienie dostępu do wiedzy biznesowej za pomocą metod zdalnej edukacji (e-learningu) wśród:

- mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP – definicja MMŚP znajduje się na portalu),
- ograniczonej liczby uczestników z dużych przedsiębiorstw oraz
- osób planujących własną działalność gospodarczą.

Obecnie na portalu Akademii PARP dostępnych jest dwadzieścia siedem szkoleń, na bieżąco aktualizowanych i uzupełnianych:

1. Planowanie własnej kariery zawodowej
2. Pozyskiwanie funduszy UE na projekty w MŚP
3. Negocjacje handlowe w MŚP
4. Zarządzanie sprzedażą i relacjami z klientem
5. Plan marketingowy w MMŚP
6. Praktyczne zagadnienia public relations i marketingu w MŚP
7. Marketing internetowy i e-commerce w MŚP
8. Jak rozwijać firmę?
9. Praktyczne zarządzanie personelem w MŚP
10. Zarządzanie jakością w MŚP
11. Windykacja należności pieniężnych i zarządzanie płynnością MMŚP
12. Ochrona własności intelektualnej i przemysłowej
13. Jak założyć własną firmę?
14. BHP w sektorze MŚP
15. Badanie rynku
16. Zabezpieczenie transakcji handlowych
17. Zarządzanie firmą w sytuacji kryzysu
18. Biznesplan
19. E-Biznes
20. Zamówienia publiczne
21. Podatek VAT 2010
22. Prawo Pracy w MŚP
23. Podatek CIT
24. Podatek VAT 2011
25. Podatek PIT
26. Podatek PIT dla pracowników etatowych
27. Umiejętności osobiste

W ramach szkoleń uczestnicy mogą korzystać ze wsparcia infolinii z opiekunami kontaktującymi się telefonicznie lub poprzez e-mail, przez 12 godzin dziennie przez 6 dni w tygodniu. Dodatkową możliwością jest dostęp do ekspertów merytorycznych - tutorów. Fora i czaty internetowe dają szansę na wymianę wiedzy i doświadczeń oraz pracę w grupach. Oprócz szkoleń internetowych odbyło się blisko 40 warsztatów regionalnych w różnych miastach Polski, a także szkolenia stacjonarne i blended dla branży szkoleniowej.

Akademia PARP to również nowoczesna i lekka konwencja szkoleniowa tzw. edutainment czyli „uczyć bawiąc, bawić ucząc”. W dziale „Rozrywka i wiedza” przeprowadzane są edycje symulacyjnej gry menedżerskiej dla przedsiębiorców „Gwiezdne szkolenia”, służące zespołowemu ćwiczeniu umiejętności i postaw przedsiębiorczych w warunkach biznesowych. Ponadto, w dziale uruchamiane są gry decyzyjne i prezentacje multimedialne adresujące bieżące tematy szkoleniowe dla sektora MMŚP, zbyt obszerne na artykuł i zbyt krótkie na moduł szkolenia.

Więcej informacji znajduje się na stronie www.akademiaparp.gov.pl

3.2.2 INWESTYCJA W KADRY

Dzięki funduszom unijnym, pracodawca z sektora MSP może skierować pracownika na szkolenie za symboliczną opłatą. Otwarte szkolenia dofinansowywane z Europejskiego Funduszu Społecznego są idealnym rozwiązaniem szczególnie dla firm mikro i małych zatrudniających kilka osób. Pracownicy mogą indywidualnie podnosić kwalifikacje, a w trakcie szkoleń wymieniać się wiedzą i doświadczeniem z innymi uczestnikami.

Na rynku są dostępne dofinansowywane szkolenia otwarte. Firmy zatem nie muszą wyważać otwartych drzwi i przygotowywać odrębnych wniosków. Wszystkie aktualne szkolenia i studia podyplomowe współfinansowane z funduszy unijnych znajdują się na stronie www.inwestycjawkadry.pl. Przyjazna wyszukiwarka pozwala szybko znaleźć odpowiednie szkolenie (temat, miejsce, termin). Korzystanie z bazy jest bezpłatne – zarówno dla zainteresowanych uczestniczeniem, jak i dostawców szkoleń czy studiów podyplomowych.

Portal inwestycjawkadry.pl, powstał na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości jako baza szkoleń i studiów podyplomowych, dziś jest prawdziwym vortalem branżowym. Przedsiębiorcy znajdują na nim praktyczne porady ekspertów z zakresu szeroko rozumianego zarządzania zasobami ludzkimi a także ciekawe publikacje na ten temat.

Na portalu www.inwestycjawkadry.pl, znajduje się obecnie ponad 7200 edycji szkoleń oraz około 400 edycji studiów podyplomowych współfinansowanych z EFS.

Chcąc wziąć udział w wybranym szkoleniu należy skontaktować się z organizatorem, którego dane znajdują się w opisie jego oferty.

Dla osób, które będą potrzebowały wsparcia w zakresie korzystania z portalu, została uruchomiona infolinia: 0 801 808 108. Portal ewoluje w stronę praktycznego poradnika dla przedsiębiorców z zakresu szeroko rozumianego zarządzania zespołem pracowniczym. Internauci na stronie www.inwestycjawkadry.pl, w dziale „Baza Wiedzy”, znajdują m.in. multimedialne porady (docelowo będzie tam 100 nagrań z poradami) i ciekawe artykuły branżowe.

Obecnie przedsiębiorcy znajdują praktyczne porady ekspertów z zakresu szeroko rozumianego zarządzania zasobami ludzkimi.

Oferta wszystkich szkoleń i studiów podyplomowych dofinansowanych z EFS znajduje się pod linkiem www.inwestycjawkadry.pl

4. WSPARCIE INFORMACYJNO - DORADCZE

4.1 E-PUNKT

Punkt kontaktowy dla usługodawców i usługobiorców powstał celem wspierania rozwoju społeczeństwa informacyjnego poprzez świadczenie usług informacyjno-doradczych polskim i zagranicznym usługodawcom oraz usługobiorcom e-usług na tematy prawne związane z obrotem elektronicznym. Punkt kontaktowy realizuje to zadanie w szczególności poprzez:

- świadczenie bezpośredniej pomocy informacyjnej poprzez udzielanie odpowiedzi na zapytania usługodawców i usługobiorców;
- gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji na tematy związane z prawem obrotu elektronicznego na swojej stronie internetowej – w szczególności na temat praw i obowiązków usługodawców i usługobiorców, procedur reklamacyjnych, naprawiania szkody w przypadku sporów, łącznie z informacjami na temat praktycznych aspektów związanych z wykorzystaniem tych procedur;
- gromadzenie, aktualizowanie oraz udostępnianie danych dotyczących władz, stowarzyszeń lub organizacji, od których można otrzymać szczegółowe informacje lub praktyczną pomoc;
- współpracę i wymianę informacji z właściwymi organami administracji publicznej oraz z punktem kontaktowym dla administracji utworzonym przy Ministerstwie Gospodarki

www.web.gov.pl/e-punkt

4.2 EEN – ENTERPRISE EUROPE NETWORK

Sieć Enterprise Europe Network działa od 1 stycznia 2008 r. Sieć została powołana w ramach Programu Ramowego na rzecz Konkurencyjności i Innowacji (Competitiveness and Innovation Framework Programme 2007 - 2013 -CIP) i łączy w sobie dorobek i zalety dwóch poprzednio działających na rzecz sektora MSP sieci: Euro Info Centres i Innovation Relay Centres.

Sieć oferuje małym i średnim przedsiębiorstwom kompleksowe usługi, które mają im pomóc w pełni rozwinąć ich potencjał i zdolności innowacyjne. Sieć Enterprise Europe Network jest także pośrednikiem umożliwiającym instytucjom Unii Europejskiej pełniejszą orientację w potrzebach małych i średnich przedsiębiorstw.

Sieć Enterprise Europe Network świadczy mikro-, małym- i średnim przedsiębiorcom następujące usługi:

- działania informacyjne i doradcze z zakresu prawa i polityk Unii Europejskiej, prowadzenia działalności gospodarczej za granicą, dostępu do źródeł finansowania, transferu technologii oraz udziału w programach ramowych UE,
- pomoc w znalezieniu zagranicznych partnerów do współpracy gospodarczej oraz transferu technologii,
- organizowanie wyjazdów polskich firm na zagraniczne imprezy kooperacyjne (targi i misje) mające na celu ożywienie współpracy pomiędzy przedsiębiorcami z różnych krajów oraz organizowanie takich imprez w Polsce,
- udzielanie odpowiedzi na pytania przedsiębiorców z krajów Unii Europejskiej dotyczące warunków formalno-prawnych działalności gospodarczej w Polsce i możliwości współpracy z polskimi przedsiębiorstwami i instytucjami,
- organizacja szkoleń, warsztatów, seminariów,
- usługi z zakresu transferu technologii, w tym audyty technologiczne, wymiana ofert technologicznych, pomoc w poszukiwaniu partnerów technologicznych oraz kojarzenie przedsiębiorców z jednostkami naukowymi,
- wspieranie udziału MSP w 7 Programie Ramowym na rzecz badań i rozwoju technologicznego.

Działalność ośrodków sieci opiera się na zasadzie „zawsze właściwych drzwi”, co w praktyce oznacza nieodsyłanie petenta. Wszystkie MSP otrzymają informacje i dostęp do zindywidualizowanych usług, dostosowanych do ich potrzeb, przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii i zaangażowaniu poszczególnych organizacji w ramach sieci.

W Polsce działa 30 ośrodków, zgrupowanych w czterech konsorcjach:

1. CP-BSN (Central Poland - Business Support Network) - 6 ośrodków na terenie 4 województw (mazowieckie, łódzkie, kujawsko-pomorskie, pomorskie), koordynator: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Strona internetowa polskiej sieci: www.een.org.pl

2. BISNEP (Business and Innovation Support for North-East Poland) - 6 ośrodków na terenie 3 województw (podlaskie, warmińsko-mazurskie, lubelskie), koordynator: Uniwersytecki Ośrodek Transferu Technologii Uniwersytetu Warszawskiego). Strona internetowa konsorcjum www.bisnep.pl

3. B2Europe West Poland - 9 ośrodków na terenie 5 województw (zachodniopomorskie, lubuskie, wielkopolskie, dolnośląskie, opolskie), koordynator: Wrocławskie Centrum Transferu Technologii Politechniki Wrocławskiej. Strona internetowa konsorcjum www.westpoland.pl

4. BSN South Poland - 9 ośrodków na terenie 4 województw (śląskie, małopolskie, świętokrzyskie, podkarpackie), koordynator: Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o. Strona internetowa konsorcjum www.een.net.pl

4.3 KSU – KRAJOWY SYSTEM USŁUG

Krajowy System Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw to sieć około 150 organizacji wyspecjalizowanych w świadczeniu różnego rodzaju usług dla przedsiębiorstw i osób podejmujących działalność gospodarczą.

W latach 2008-2013, obszary wspierane w ramach KSU obejmują usługi:

- informacyjne dla przedsiębiorców i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą,
- proinnowacyjne dla przedsiębiorców,
- finansowe – udzielanie pożyczek dla przedsiębiorców,
- finansowe – udzielanie poręczeń kredytów lub pożyczek dla przedsiębiorców,

Usługi KSU świadczone są zgodnie z określonym i badanym standardem. Standard ten określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 24 maja 2011 r. w sprawie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Usługi informacyjne dla przedsiębiorców i osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą

Przedsiębiorcy i osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą mogą korzystać z bezpłatnych usług informacyjnych świadczonych przez punkty konsultacyjne.

Aktualna lista (www.parp.gov.pl/index/index/1101) obejmuje 110 Punktów Konsultacyjnych (PK) oraz dodatkowo 154 inne lokalizacje, w których prowadzone są dyżury na terenie całego kraju.

Punkty Konsultacyjne udzielają informacji m.in. o:

- administracyjno-prawnych aspektach prowadzenia działalności gospodarczej (w tym jej podejmowania, wykonywania, rezygnacji),
- zasadach i warunkach korzystania z programów pomocy publicznej i innych zewnętrznych źródeł finansowania działalności gospodarczej,
- możliwościach i zasadach korzystania z usług specjalistycznych systemu, np. szkoleń, doradztwa, transferu technologii, uzyskania pożyczek i poręczeń itp.,
- danych teleadresowych instytucji, przydatnych w rozwoju firmy.

Usługi finansowe w ramach KSU

Fundusze pożyczkowe współpracujące z KSU udzielają pożyczek przedsiębiorcom na inwestycje w rozwój firmy, osobom, które planują założenie działalności gospodarczej lub podmiotom, które mają utrudniony dostęp do komercyjnej oferty bankowej (np. brak historii kredytowej, krótki okres działalności itp.). Zakres usług funduszy pożyczkowych został opisany w punkcie 3.1.15. Pełną listę można znaleźć na stronie: http://ksu.parp.gov.pl/pl/oferta_ksu/pozyczki/lista_funduszy.

Fundusze poręczeniowe współpracujące z KSU oferują z kolei możliwość poręczenia pożyczek, kredytów oraz wadium przetargowych. O poręczenie takie mogą starać się firmy, które ubiegają się o kredyt czy pożyczkę lub zamówienie publiczne, lecz nie posiadają wystarczającego zabezpieczenia własnego takiego zobowiązania. Zakres usług funduszy doręczeniowych został opisany w punkcie 3.1.16. Pełną listę można znaleźć na stronie: http://ksu.parp.gov.pl/pl/oferta_ksu/poreczenia/lista_funduszy

Usługi proinnowacyjne dla przedsiębiorców

Krajowa Sieć Innowacji (KSI) to grupa usługodawców KSU świadczących usługi doradcze o charakterze proinnowacyjnym.

Zgodnie z nową strategią rozwoju Krajowego Systemu Usług, KSI ma świadczyć usługi w zidentyfikowanym obszarze luki rynkowej w zakresie innowacji. W chwili obecnej usługi te obejmują:

1. przeprowadzenie audytu technologicznego oraz
2. obsługę procesu transferu technologii, która obejmować będzie:
 - przygotowanie oferty lub zapytania o technologię,
 - przegląd profili dostawców lub odbiorców technologii,
 - nawiązanie kontaktu z dostawcą lub odbiorcą technologii,
 - pomoc doradcą we wdrażaniu technologii lub podczas negocjacji i zawierania umowy pomiędzy odbiorcą a dostawcą technologii,
 - monitorowanie wdrażania technologii lub realizacji umowy oraz inne aspekty pomocy powdrożeniowej.

22 ośrodki Krajowej Sieci Innowacji KSU, z 13 województw bezpłatnie świadczą usługi proinnowacyjne na rzecz przedsiębiorców. Pełną ich listę można znaleźć na stronie internetowej: https://ksu.parp.gov.pl/oferta_ksu/porady_innowacyjne/lista_ksi

Usługi pilotażowe KSU

Małe i średnie przedsiębiorstwa często borykają się w swojej działalności z brakiem dostępu do wysokiej jakości usług dostosowanych do ich potrzeb.

I tutaj PARP na podstawie wyników prowadzonych badań, obserwacji i trendów rozwoju gospodarki dostosowuje ofertę usług do rynku odpowiadając na potrzeby polskich firm. Pierwszym etapem prac jest weryfikacja pomysłu w formie usługi pilotażowej, czy nowa usługa faktycznie odpowiada na potrzeby przedsiębiorców. Pilotaż ma na celu dopracowanie i zmodyfikowanie usługi w taki sposób, aby wprowadzona w przyszłości do KSU przyniosła jak najwięcej korzyści polskim przedsiębiorcom.

Obecnie testowane są nowe usługi pilotażowe dotyczące optymalizacji kosztów, ochrony środowiska oraz asysty w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Asysta w prowadzeniu działalności gospodarczej – wsparcie w rozwoju firm, zwłaszcza nowych na rynku. Usługa obejmuje doradztwo i konsultacje w 4 podstawowych obszarach działalności każdej firmy, pomoże przedsiębiorcom w sprawniejszym zarządzaniu i lepszym rozwoju ich biznesu. Usługa jest adresowana do wszystkich firm, niezależnie od czasu działania, regionu czy branży. Zapraszamy do 21 ośrodków, które świadczą Asystę w 11 województwach.

Więcej informacji nt. usługi, dostępnych jest na stronie KSU: http://ksu.parp.gov.pl/pl/oferta_ksu/pilotaze/asysta?first=Y

Optymalizacja kosztów Usługa optymalizacji kosztów składa się z dwóch etapów: Etap I to przeprowadzenie audytu zarządzania finansami w przedsiębiorstwie oraz opracowanie Strategii Optymalizacji Kosztów Prowadzenia Działalności Gospodarczej. W Etapie II następuje wdrożenie rekomendacji optymalizacyjnych wynikających ze Strategii.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: http://ksu.parp.gov.pl/pl/oferta_ksu/pilotaze/optymalizacja_kosztow?first=Y

Ochrona środowiska Ta usługa pozwala firmom na sprawdzenie i dostosowanie działalności firmy do wymagań prawa ochrony środowiska. Doradca pomoże przedsiębiorcy w uzyskaniu koniecznych pozwoleń, zaprowadzeniu wymaganej prawem dokumentacji, dokonaniu niezbędnych zgłoszeń. Następnie przedsiębiorca przejdzie szkolenie, które pokaże jak wykorzystywać narzędzia pozwalające na obliczanie poziomu korzystania ze środowiska oraz na obliczanie opłat za korzystanie ze środowiska.

Więcej informacji nt. usługi, dostępnych jest na stronie KSU: http://ksu.parp.gov.pl/pl/oferta_ksu/pilotaze/ochrona_srodowiska

Korzystanie z usług KSU jest bardzo proste

Przedsiębiorcy i inni klienci Krajowego Systemu Usług odwiedzają ośrodek KSU osobiście lub umawiają się na spotkanie z konsultantem telefonicznie lub e-mailowo.

Usługi KSU mogą być realizowane w ośrodku KSU lub w siedzibie firmy klienta, w zależności od potrzeb przedsiębiorcy oraz specyfiki zamówienia.

Część usług informacyjnych może być też wykonywana telefonicznie lub e-mailowo, co znacznie ułatwia kontakt z konsultantem. Wybór ośrodka KSU i usługi zależy tylko od przedsiębiorcy.

4.4 PORTAL INNOWACJI

Portal Innowacji (www.pi.gov.pl) to najpełniejsza platforma wiedzy o najnowszych trendach w rozwoju innowacyjnych firm.

Czytelnicy zainteresowani innowacjami mogą w łatwy sposób dotrzeć do interesujących ich treści, które zostały podzielone na sześć tematycznych subportali (wspierających stronę główną serwisu):

- Finansowanie innowacji – www.finansowanie.pi.gov.pl,
- Innowacyjna firma – www.firma.pi.gov.pl,
- Klastry – www.klastry.pi.gov.pl,
- Otoczenie innowacyjnego biznesu – www.iob.pi.gov.pl,
- Polityka innowacyjna – www.polityka.pi.gov.pl,
- Promocja Postaw Proinnowacyjnych – www.ppp.pi.gov.pl.

W każdym subportalu można znaleźć aktualności poświęcone danemu obszarowi, propozycje najciekawszych publikacji przygotowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, recenzje najnowszych wydawnictw książkowych, a także autorskie wywiady i artykuły analityczne. Portal Innowacji jest też na bieżąco wzbogacany o treści multimedialne, w tym reportaże wideo. Inspirujących spostrzeżeń w nieco luźniejszej formie dostarcza blog Portalu Innowacji (<http://blog.pi.gov.pl>).

Portal promuje Klub Innowacyjnych Przedsiębiorstw, będący społecznością ludzi, instytucji i firm zainteresowanych wymianą doświadczeń i poszukiwaniem nowych rozwiązań organizacyjnych.

Portal oferuje też dostęp do obszernych i aktualnych baz danych o instytucjach otoczenia biznesu, takich jak parki technologiczne, centra transferu technologii, inkubatory przedsiębiorczości czy ośrodki szkoleniowo-doradcze. Przedsiębiorca poszukujący kapitału na rozwój firmy znajdzie tu dane kontaktowe funduszy pożyczkowych, funduszy kapitału zalążkowego oraz sieci aniołów biznesu.

Na stronach www.pi.gov.pl można również znaleźć informacje o wynalazkach nagrodzonych w konkursie Polski Produkt Przyszłości, organizowanym przez PARP od 15 lat. Konkurs ma na celu promocję innowacyjnych rozwiązań, które mają szansę podbić światowe rynki.

Nad aktualizacją Portalu Innowacji pracuje doświadczony zespół redakcyjny oraz liczna grupa współpracowników z całego kraju.

www.pi.gov.pl

4.5 PORTAL WEB.GOV.PL

Jak skutecznie prowadzić internetowy biznes? Skąd wziąć informacje o najnowszych trendach w sieci? Gdzie promować swój projekt? Na łamach portalu www.web.gov.pl można znaleźć odpowiedzi na te i wiele innych pytań.

Głównymi zadaniami serwisu Wspieramy e-Biznes jest informacja, pomoc i promocja e-przedsiębiorców. Web.gov.pl to solidny bank wiadomości o dotacjach na e-usługi oraz technologie B2B, które są przydatne podczas przygotowywania wniosków o dofinansowanie oraz przy prowadzeniu i rozliczeniu projektów. Na łamach portalu każdy beneficjent działań 8.1 i 8.2 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka ma szansę na zaprezentowanie szerszej publiczności swojego e-biznesu poprzez odpowiedni wpis w katalogach. Ponadto, na stronie można znaleźć też wartościowe publikacje na temat prowadzenia internetowego biznesu oraz artykuły o najciekawszych e-usługach i technologiach B2B. Web.gov.pl to miejsce skupiające e-przedsiębiorców, klientów na ich usługi, partnerów biznesowych oraz osoby myślące o założeniu i prowadzeniu biznesu w sieci.

www.web.gov.pl

4.6 PUNKT INFORMACYJNY (INFORMATORIUM) PARP

Punkt informacyjny PARP funkcjonuje w strukturach Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości od 2004 roku. Udziela informacji o programach pomocowych realizowanych poprzez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz o innych działaniach PARP.

Z pomocy informacyjnej mogą skorzystać wnioskodawcy i potencjalni beneficjenci programów wdrażanych przez Agencję.

Konsultanci są do Państwa dyspozycji od poniedziałku do piątku w godzinach od 10:00 do 16:00 pod numerami telefonów: 022 432 89 91 do 93 oraz 0 801 33 22 02 (koszt połączenia jak za połączenie lokalne)

Pytania można zadawać również drogą poczty elektronicznej na adres: info@parp.gov.pl

4.7 SPOTKANIA INFORMACYJNE

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości będąc Jednostką Wdrażającą dla poszczególnych działań i programów organizuje spotkania informacyjne, na których zainteresowane podmioty mogą uzyskać wiedzę o działaniach wdrażanych przez PARP oraz szczegółach dotyczących aplikowania do konkursów i naborów.

Aktualne spotkania informacyjne znajdują Państwo każdorazowo na stronie internetowej : <http://poig.parp.gov.pl>

4.8 OFERTA IDEA BANK DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Od czerwca 2011 r. Idea Bank proponuje dwa kompleksowe rozwiązania, po raz pierwszy oferowane na polskim rynku – „jedno okienko” dla osób, które chcą założyć własną działalność i concierge dla tych, które prowadzą już własny biznes.

„Jedno okienko” dla rozpoczynających działalność gospodarczą

Główne założenia jednego okienka to kompleksowa pomoc przy zakładaniu firmy, bez „biegania” po urzędach i bankach oraz uciążliwej biurokracji.

Przedsiębiorcy, którzy chcą założyć własną działalność otrzymują w jednym miejscu wsparcie w procedurach administracyjnych. Ponadto mogą otworzyć bezpłatne konto firmowe, zaciągnąć kredyt na start, a nawet skorzystać z obsługi podatkowo-księgowej.

Jak działa „jedno okienko”? Przedsiębiorca składając upoważnienie do reprezentowania go przed ZUS i urzędem skarbowym doświadczonej osobie, nie musi osobiście stawiać się w tych urzędach, a dodatkowo otrzymuje fachową pomoc w wypełnianiu skomplikowanego formularza EDG-1. Wypełniony dokument przedsiębiorca składa w urzędzie miasta lub gminy. Resztę formalności wypełnia za niego doradca.

Concierge dla prowadzących własny biznes

Podczas działania firmy pojawia się wiele niespodziewanych spraw administracyjnych, które w pierwszej chwili powodują zdenerwowanie. Concierge banku, który specjalizuje się w obsłudze małych firm i osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, jest pierwszym kontaktem w podobnych sytuacjach.

Dzwoniąc pod numer infolinii banku, przedsiębiorca może szybko wyjaśnić sprawę. Połączy się z asystentem concierge. Uzyska pomoc w rozwiązaniu problemu i przygotowaniu odpowiedzi na pismo urzędowe, np. gdy otrzyma zawiadomienie z ZUSu o zaległościach w składkach. Centrum ma też dedykowaną księgową i prawnika. W trudniejszych przypadkach może pojawić się konieczność osobistego kontaktu przedsiębiorcy z doradcą, dostarczenia dokumentów, czy wreszcie przekazania pracownikowi banku pełnomocnictwa do załatwienia sprawy w urzędzie.

Do concierge nie można jednak zadzwonić w dowolnej sprawie. W ramach tej usługi bank nie pomoże przedsiębiorcy np. w znalezieniu kontrahenta czy wynajmie biura do prowadzenia działalności.

Usługa jest bezpłatna. Mogą z niej korzystać klienci banku, posiadający np. darmowe konto, lokatę czy kredyt firmowy.

Więcej informacji na stronie internetowej: www.ideabank.pl

PODMIOTY WSPIERAJĄCE POWSTAWANIE INNOWACYJNYCH PRZEDSIĘBIORSTW:

Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

43-382 Bielsko-Biała
Ul. Cieszyńska 365
tel. 33 818 47 72

Ventures Hub Sp. z o.o.

03-938 Warszawa
ul. Wołoska 7
tel. 22 5670000

Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum” Sp. z o.o.

40-568 Katowice
ul. Ligocka 103
tel. 32 2517478

Fundacja Towarzystwo Ekonomiczno - Społeczne

02-691 Warszawa
ul. Kolady 3

Akcelerator Innowacji NOT Sp. z o.o

00-050 Warszawa
ul. Świętokrzyska 14
tel. 22 8271636

LMS Sp. z o.o.

61-734 Poznań
ul. Nowowiejskiego 57
tel. 61 856 76 91

InQbe Sp. z o. o.

10-950 Olsztyn
ul. Dąbrowszczaków 18 lok.2
tel. 89 521 37 44

Bełchatowsko Kleszczowski Park Przemysłowo Technologiczny Sp. z o.o.

97-400 Bełchatów
ul. Ciepłownicza 5
tel. 44 733 11 20

Polska Fundacja Przedsiębiorczości

70-466 Szczecin
ul. Monte Cassino 32
tel. 91 312 92 16

Trinity Adventure Sp. z o.o.

50-079 Wrocław
ul. Ruska 11/12

Miasteczko Multimedialne Sp. z o. o.

33-300 Nowy Sącz
ul. Zielona 27
tel. 18 44 99 463

Fundacja Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości

00-697 Warszawa
Al. Jerozolimskie 53/1A
tel. 22 745 19 19

SpeedUp IQbator Sp. z o.o.

61-775 Poznań
ul. Wielka 20

Fundacja Na Rzecz Budowy Społeczeństwa Opartego Na Wiedzy „Nowe Media”

10-718 Olsztyn
ul. Wilamowskiego 10

Nickel Technology Park Poznań sp. z o.o

62-002 Złotniki
ul. Krzemowa 1
tel. 61 65 85 499

Krajowa Izba Gospodarcza

00-074 Warszawa
ul. Trębacka 4
tel. 22 630 96 05

JCI Venture Sp. z o.o.

30-387 Kraków
ul. Gronostajowa 7

Bielski Park Technologiczny Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji Sp. z o.o.

43-512 Kaniów
ul. Stefana Kóski 43
tel. 32 750 82 32

Centrum Innowacji i Transferu Technologii Lubelskiego Parku Naukowo - Technologicznego Sp. z o.o.

20-262 Lublin
ul. Dobrzańskiego 3
tel. 81 479 09 17

Agencja Rozwoju Pomorza Spółka Akcyjna

80-831 Gdańsk
ul. Piwna 36/39
tel. 58 323 31 00

Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Sp.z.o.o

54-066 Wrocław
ul. Stabłowicka 147/149 bud. 9
tel. 71 354 33 62 w.29

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

31-542 Kraków
ul. Kordylewskiego 11
tel. 12 617 66 01

Instytut Karpacki

33-340 Stary Sącz
ul. Sobieskiego 13
tel. 18 4460249

Fundusz Załączkowy KPT Sp. z o.o

31-864 Kraków
Al. Jana Pawła II 41L

Poznański Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości

60-536 Poznań
ul. Kościelna 21
tel. 61 665 76 70

Agencja Rozwoju Pomorza S.A.

80-387 Gdańsk
ul. Arkońska 6
tel. 58 323 31 00

Wrocławski Medyczny Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o.

53-135 Wrocław
ul. Kutnowska 1-3
tel. 71 750 46 20

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

31-542 Kraków
ul. Kordylewskiego 11
tel. 12 617 66 01

Instytut Karpacki

33-300 Nowy Sącz
ul. Łącznik 12H

Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A

59-220 Legnica
ul. M.Rataja 26
tel. 76 862 27 77

TechnoBoard Sp. z o.o.

00-686 Warszawa
ul. Św Barbary 1

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP)
ul. Pańska 81/83
00-834 Warszawa
www.parp.gov.pl

Projekt graficzny, skład i łamanie:

Marcin May
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Wydanie trzecie

Aktualne na dzień 18 listopada 2011 r.

Copyright © by Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Warszawa 2011, Wszelkie prawa zastrzeżone
Żaden fragment nie może być wykorzystywany w jakiegokolwiek formie ani przekładany na język mechaniczny bez zgody PARP.